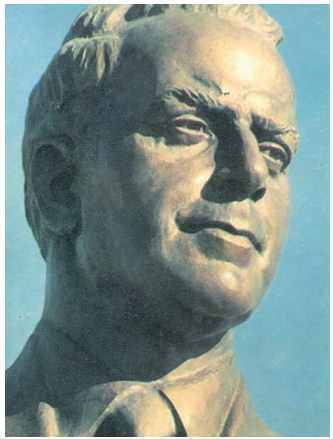

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

İ. Əliyev

Prezident İlham Əliyevə təşəkkürümüzü bildiririk

Bax səh. 2

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qəzet 1993-cü ildən aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

5 fevral
2025-ci il,
çərşənbə
№ 020 (6848)
Qiyməti
60 qəpik

Milli maraqlarımızın, təhlükəsizliyimizin qorunması əsas prioritetdir

Bax səh. 2

Qeyri-neft ixracının həcmi və coğrafiyası böyüyür

Bax səh. 4

Münasibətlərdə yeni mərhələ...

Azərbaycanın yürütdüyü çoxşaxəli və milli maraqlara söykənən xarici siyasət kursu dostluq və əməkdaşlığı əsas hədəf kimi müəyyənləşdirir. Uğurla yürüdülmüş ikitərəfli münasibətlər isə dinamikliyi, yüksək səviyyəsi və dialoq mühitində inkişaf etməsi ilə seçilir. Azərbaycan çoxqütblü dünyada Qərbi və Şərqi, Şimal və Cənub xətti üzrə əməkdaşlığa söykənən əlaqələri ilə şöhrət tapıb. Bu əlaqələr bəzi hallarda yaxın dostluğa və qardaşlığa belə transformasiya olunur - təbii ki, burada da qarşılıqlı hörmət, yardımlaşma kimi bəşəri dəyərlər özünü əks etdirir. Bu əlaqələrin inkişafında isə qarşılıqlı səfərlər xüsusi rol oynayır.

Azərbaycan ilə Pakistan arasındakı münasibətlər də yaxın dostluq və qardaşlıq münasibətlərinə, strateji əlaqələrə əsaslanır. Təsəvvüf deyil ki, iki dövlət arasında bir sıra istiqamətlər üzrə mühüm dialoq, əməkdaşlıq qurulub. Dövlət müstəqilliyimizi tanıyan ilk dövlətlərdən biri olan Pakistan İslam Respublikası ən yaxın müttəfiqlərimizdən, Azərbaycana dost, qardaş ölkələrdən sayılır. İkitərəfli siyasi münasibətlərdə yüksək dialoq mövqeyində, hər iki dövlət beynəlxalq səviyyədə qarşılıqlı olaraq bir-birini dəstəkləyir. İqtisadi sferada intensiv şəkildə addımlar atılır, əlaqələrin daha da möhkəmlənməsi, yüksək investisiya mühitindən səmərəli istifadə üçün işlər görülür.

Qeyd edək ki, iki ölkə arasında əlaqələr son illərdə daha da irəliləyərək yeni mərhələyə daxil olub. Pakistanın "Dawn" nəşri Bakı ilə İslamabad arasında arasında milyardlarla dollarlıq sazişlər imzalanacağı ilə bağlı məlumat yayıb. Məlumatla görə, Azərbaycan Pakistan iqtisadiyyatına 2 milyard dollar sərmayə yatırmağı planlaşdırır. Müvafiq investisiya sazişləri Pakistan baş naziri Şahbaz Şərifin ayın sonunda Bakıya gözlənilən səfəri zamanı imzalanacaq: "Hazırda Bakıda Pakistan nümayəndə heyətinə rəhbərlik edən özəlləşdirmə, investisiya və rabitə naziri Abdul Alim Xan bildirib ki, baş nazir Şahbaz Şərif bu ay Mərkəzi Asiya ölkələrinə səfər edəcək və Pakistanda investisiya qoyuluşu üçün Azərbaycanla 2 milyard dollar dəyərində sazişlər imzalanacaq".

Qəzet qeyd edib ki, əsas investisiya istiqamətlərinə neft və qaz kəşfiyyatı, bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyinin inkişafı daxildir. Xatırladaq ki, bir neçə gün öncə SOCAR-ın prezidenti Rövşən Nəcəf Pakistan İslam Respublikasının özəlləşdirmə, nəqliyyat və investisiya naziri Alim Xanla görüşmüşdü. Azərbaycanın Pakistan iqtisadiyyatına 2 milyard dollar civarında...

Bax səh. 5

Bax səh. 3

**Aİ missiyasına ehtiyac
olmasa da...**

Bax səh. 7

**Gürcüstanda süni şəkildə
yaradılan siyasi böhran**

Bax səh. 6

**Ermənistanə verilən silahlar
geri alınmalıdır...**

Bax səh. 5

Minatəmizləmə fəaliyyətində yeniliklər

Prezident İlham Əliyev fevralın 3-də "Minatəmizləmə fəaliyyəti haqqında" Qanunun tətbiqi barədə müvafiq fərman imzalayıb. Qanun minatəmizləmə fəaliyyətinin hüquqi, iqtisadi, sosial və təşkilati əsaslarını müəyyən edir. Üç fəsil, 14 maddədən ibarət olan qanunda mənə əleyhinə fəaliyyət sahəsində dövlət siyasətinin istiqamətləri, minatəmizləmə fəaliyyətinin subyektləri və bu fəaliyyətə dair tələblər, təhlükəli ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyətinin xüsusiyyətləri, minatəmizləmə fəaliyyətində keyfiyyətə nəzarət və s. məsələlər öz əksini tapıb.

Qanuna əsasən, qeyri-texniki və texniki tədqiqat zamanı toplanmış, həmçinin dövlət orqanlarından, fiziki və ya hüquqi şəxslərdən daxil olmuş və ya mediada yayımlanmış məlumatlar əsasında səlahiyyətli qurum təhlükəli ərazilərə dair məlumatları bu informasiya sistemində daxil edəcək. Təhlükəli ərazidə minatəmizləmə fəaliyyətinə başlanılması barədə icraçı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi quruma, dövlət sərhədinin mühafizəsi aparılan təhlükəli ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyəti həyata keçirilərkən isə həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi quruma 5 iş günü əvvəlcədən sifarişli poçt göndərişi vasitəsilə və ya elektron qaydada məlumat verməli və bu ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyəti həmin qurumla qarşılıqlı əlaqədə həyata keçirilməlidir. Eləcə də minatəmizləmə fəaliyyətinin həyata keçirildiyi təhlükəli ərazilərdə işin təşkili ilə əlaqədar icraçılar qanunla müəyyən edilmiş qaydalara riayət etməlidirlər.

Qeyd edək ki, Azərbaycan dünyada mina problemindən ən çox əziyyət çəkən ölkələrdən biridir. Rəsmi məlumatlara əsasən, ərazilərimizin təxminən 12 faizi Ermənistan tərəfindən mina və partlamamış hərbi sursatlarla çirkləndirilib. Bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və "Böyük Qayıdış"ın təmin olunması yeni strateji mərhələdə Azərbaycanın əsas prioritetləri sırasında yer alır. Söhbət bütünlüklə dağıdılmış ərazilərin minalardan təmizlənməsindən, şəhər və kəndlərin bərpasından, zəruri infrastruktur qurulmasından gedir. Qalib Azərbaycan dövləti bərpa və quruculuq işlərini də qısa müddətdə və yüksək səviyyədə həyata keçirmək əzmindədir. Ötən dövrdə reallaşdırılan layihələr onu deməyə əsas verir ki, respublikamız işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası, soydaşlarımızın məskunlaşdırılması ilə bağlı qarşıya qoyulan...

Bax səh. 4

Bax səh. 6

**USAID-in
layihələri
dayandırıldı....**

Prezident İlham Əliyev “Vətən” İdman Liseyində yenidənqurma işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Bakıda Tərən Heybətov adına “Vətən” İdman Liseyində aparılmış yenidənqurma işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub. Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev dövlətimizin başçısına liseydə yaradılan şərait barədə məlumat verib. Bildirilib ki, “Vətən” İdman Liseyi 2022-ci ildə 126 nömrəli tam orta məktəbin bazasında yaradılıb. Birinci Qarabağ müharibəsi şəhidi Tərən Heybətovun adını daşıyan 600 şagird yerlik Liseydə dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu hesabına aparılan yenidənqurma işləri 2024-cü ilin dekabrında başa çatdırılıb.

Liseyin əsaslı təmir olunmuş tədris korpusunda 22 sinif otağı var. Şagirdlərin yüksək səviyyədə təhsil almaları üçün sinif otaqları zəruri dərəcə vəsaitləri ilə təchiz edilib. Bu korpusda kimya, fizika, biologiya laboratoriyaları, informatika və çağırışa qədərki hərbi hazırlıq kabinetləri, kitabxana, 240 yerlik akt zalı, inzibati və yardımçı otaqlar yerləşir. Liseydə internet, mebel-inventar və digər zəruri avadanlıqlar müasir tələblər səviyyəsindədir.

Təhsil ocağının idman korpusunda isə universal zal (basketbol, voleybol, gimnastika, qılıncoynatma və s.) və gülüş zalı əsaslı təmir olunub. Bundan əlavə, trenajor, cüdo zalı, fizioterapiya otağı, reabilitasiya idman zalı, buxar və yardımçı otaqlar yenidən qurulub.

Layihə çərçivəsində 100 nəfərlik yataqxana korpusu da əsaslı təmir olunub. Buradakı yeməxana 220 nəfər üçün nəzərdə tutulub. Korpusdakı mətbəx, camaşırxana və digər yardımçı otaqlar da ən müasir avadanlıqlarla təchiz edilib.

Qeyd edək ki, yenilənən təhsil müəssisəsində tədris V-XI siniflər üzrə aparılır. Şagirdlərin təlim-tərbiyəsi ilə 60-a yaxın müəllim məşğul olur. Burada bölgələrdən gələn və peşəkar idmanla məşğul olan şagirdlərin yataqxana ilə təmin edilməsi də nəzərdə tutulur. Liseydə homin idmançıların günlük yemək normalarına uyğun qidalanması

da təmin ediləcək.

Təhsil ocağının həyətində geniş abadlıq işləri görülüb. Müasir dünyada hər bir ölkənin gələcəyi təhsilin səviyyəsi ilə ölçülür. Azərbaycan da bu ölkələr sırasındadır. Ölkəmizdə son illərdə təhsilin inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər deməyə əsas verir ki, Azərbaycan öz gələcəyini daha etibarlı və inamlı görmək istəyir. Bundan başqa, zəngin təbii sərvətləri ilə dünyanın diqqətində olan Azərbaycan bu sərvətlərdən səmərəli istifadə ilə insan kapitalının daha da inkişaf etdirilməsini başlıca hədəf seçib.

“Vətən” İdman Liseyində görülən işlər və yaradılan şərait də bir daha təsdiqləyir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqəti sayəsində təhsil islahatları uğurla davam edir. Paytaxtda və bölgələrdə yeni məktəblərin inşası, əsaslı təmiri və yenidən qurulması ilə bağlı nəzərdə tutulmuş tədbirlər plana uyğun həyata keçirilir. Bütün bunlar, ilk növbədə, şagirdlərin ən yüksək səviyyədə təhsil almaları, onların elmin sirlərinə daha dərinlən yiyələnmələri üçün hərtərəfli imkanlar açır.

Liseydə yaradılan şərait həm də onu göstərir ki, Azərbaycanda təhsilin və idmanın inkişafına ən yüksək səviyyədə dövlət qayğısı var. Çünki dövlətin yürütdüyü siyasətin prioritetlərindən biri də insan kapitalının daha da inkişaf etdirilməsidir. Bu baxımdan təhsil və idman sahəsinə qoyulan investisiyalar mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

İlham Əliyev milli bayram münasibətilə Şri-Lankalı həmkarını təbrik edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Şri-Lanka Demokratik Sosialist Respublikasının milli bayramı münasibətilə Prezident Anura Kumara Dissanayakeyə təbrik məktubu ünvanlayıb. Dövlət başçısı Müstəqillik Günü münasibətilə Anura Kumara Dissanayakeyə və bütün Şri-Lanka xalqına şəxsən öz adından və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərini yetirdiyini bildirib: “İnanıram ki, Azərbaycan ilə Şri-Lanka arasında təşəkkül tapmış münasibətlər xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq bundan sonra da həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli qaydada dostluq və əməkdaşlıq zəminində inkişaf edəcəkdir. Bu bayram günündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Şri-Lanka xalqına daim əmin-amanlıq və rifah diləyirəm”.

Kahramanmaraşda “Azərbaycan” məhəlləsindəki mənzillər sabah sahiblərinə veriləcək

Kahramanmaraşda “Azərbaycan” məhəlləsində tikilmiş mənzillərin sahiblərinin ilk qrupu 2023-cü il fevralın 6-da baş vermiş dağıdıcı zəlzələnin ikinci ildönümündə püskatma vasitəsilə müəyyən olunacaq. Bu barədə AZƏTAC-a Kahramanmaraş Böyük Şəhər bələdiyyəsinin sədri Fırat Görgel məlumat verib. O bildirib ki, Azərbaycan hökuməti xətti ilə yaşayış massivi ərazisində aparılan işlərə cavabdeh orqan Azərbaycan Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyidir (Mİ-

DA). Türkiyə tərəfdən isə layihənin icrasında Mənzil İnşaatı İdarəsi (TOKİ) iştirak edir: “Azərbaycan xalqına və Prezident İlham Əliyevə səmimi təşəkkürümüzü bildiririk. Qardaş ölkənin dəstəyi ilə Kahramanmaraşda zəlzələ nəticəsində dağılmış ərazilər bərpa olunur”. O qeyd edib ki, əyalət Azərbaycanla qədim tarixi bağlara malikdir. Görgel xatırladıb ki, Türkiyədə baş vermiş dağıdıcı təbii fəlakətdən əvvəl şəhərin mərkəzi və ən canlı küçələrindən birinə “Azərbaycan” adı verilib.

Fırat Görgel bildirib ki, “Azərbaycan” məhəlləsi tək yaşayış binaları və ticarət meydanlarından ibarət deyil, burada həmçinin məktəb və mədəniyyət mərkəzi də inşa edilib. Layihə çərçivəsində aparılan işləri yaxın aylarda bitirmək planlaşdırılıb. Bundan sonra məskunlaşma prosesi başlayacaq. Hazırda ərazidə abadlaşdırılma və ağacların əkilməsi işləri aparılır. “Azərbaycan” məhəlləsində fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına məktəbdə tədris prosesi isə davam edir.

Dövlətin əsas prioritetlərindən biri - təhlükəsizliyin qorunması

DTX-nin və DİN-in keçirdiyi birgə əməliyyat “Quru sərhədləri niyə bağlı saxlanılır” sualına bir daha aydınlıq gətirdi

Azərbaycanın quru sərhədlərinin bağlı saxlanması ilə əlaqədar sosial şəbəkələrdə, ictimai müzakirələrdə çoxsaylı rəylər ifadə olunur. Buna ən yüksək səviyyədə dəfələrlə münasibət bildirilsə də, bəzi qüvvələr məsələyə qərəzli yanaşmalarını davam etdirirlər və süni ajiotaj yaratmağa çalışırlar.

Əlbəttə, quru sərhədlərinin bağlı qalması səbəbindən insanların narahatlığı başadüşüləndir - səfərlərin hava nəqliyyatı ilə həyata keçilməsi baha başa gəlir ki, bu da bir çoxlarının ailə büdcəsi üçün çətinliklər yaradır. Bu baxımdan quru sərhədlərinin açılması arzu edilir. Ancaq quru sərhədlərinin bağlı qalmasını şərtləndirən daha ciddi amillər var. Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) və Daxili İşlər Nazirliyinin bu günlərdə keçirdiyi birgə əməliyyat məsələyə müəyyən qədər aydınlıq gətirdi. Beləliklə, ölkənin quru sərhədləri niyə bağlı saxlanılır?

Azərbaycan da risk zonasına daxildir

Xatırladaq ki, Azərbaycanda quru sərhədlərinin bağlanması yeni növ koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar 2020-ci ilin martında ölkədə ilk yoluxma halı müəyyən edildikdən sonra tətbiq edilməyə başlayıb. Məqsəd həmin dövrdə təhlükəli xəstəliyə yoluxma arealının məhdudlaşdırılması idi. Pandemiyanın pik mərhələsi sona çatdıqdan sonra da xüsusi karantin rejimi çərçivəsində quru sərhədlərinin bağlı qalması müddəti bir neçə dəfə uzadılıb. Xüsusi karantin rejiminin müddəti sonuncu dəfə Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarı əsasında 2025-ci il 1 aprel saat 06:00-dək uzadılıb.

Sərt qapanmalara zərurət aradan qalxdığı indiki mərhələdə quru sərhədlərinin bağlı saxlanılmasını şərtləndirən ən mühüm amillərdən biri ölkənin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlıdır. Hazırda regional və global miqyasda cərəyan edən proseslər hər kəsə bəllidir. Milli dövlətlərin təhlükəsizliyinə ciddi təhdidlər var. Bu təhdidlər bir sıra hallarda ayrı-ayrı dairelər və imperialist güc mərkəzləri tərəfindən məqsədyönlü şəkildə ixrac edilir. Azərbaycan da risk zonasına daxildir. Ölkənin uğurlu inkişafı, öz gücünə ümummilli hədəflərinə çatması - ərəzi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etməsi xaricdəki güclü erməni lobbisinə bağlı olan Azərbaycanofob dairələrdə ciddi qışqıncılıqla qarşılanır. Onlar hansısa bir yolla ölkəmizin inkişafına və sabitliyinə xələl gətirməyə çalışırlar. Bu kimi reallıqlar fonunda Azərbaycan iqtidarının sərhəd məsələsinə həssas yanaşma sərgiləməsi tam başadüşüləndir. Yeri gəlmişkən, Prezident İlham Əliyev müxtəlif auditoriyalar qarşısındakı çıxışlarında quru sərhədlərinin bağlı saxlanılmasının vacibliyinə bir neçə dəfə diqqət çəkib: “Mən tam əminliklə deyə bilərəm ki, son illər özində quru sərhədlərimizin bağlı olması bizi çox böyük fəlakətlərdən xilas etdi. Hətta bu gün - sərhədlər bağlı olan vaxtda təhlükəli hərəkətlər aparılır və bu hərəkətlərin qarşısı alınır”.

Hazırda dünyada yaşanan gərginliklər fonunda sabitlik hər bir ölkə üçün böyük aktuallıq daşıyır. Bir anlığa dünyanın mənzərəsini göz önündə canlandıraraq, Sabitliyi pozulan, qarşıdurmaların yaşandığı dövlətlərdə nə görəyik? Dağıntılar, sıra-

dan çıxan infrastruktur, qardaş qanının axıdılması, miqrant axını... Vətəndaş həmrəyliyi, iqtidar-xalq birliyi olmayan ölkələrin tipik mənzərəsi məhz bu kimi acı təəssüf doğuran məqamlarla səciyyələnir. Biz global miqyasda cərəyan edən proseslərdən görürük ki, sabitliyi pozulan dövlətlər inkişafdan geri qalır, insanlar xaosdan, anarxiyadan əziyyət çəkirlər.

Dünyanın ayrı-ayrı regionlarında yaşanan gərginliklərlə müqayisədə Azərbaycandakı vəziyyət tamamilə fərqli bir rəqəsdən diqqəti çəkir. Belə ki, respublikamız sabitlik və inkişaf adası kimi fərqlənir. Xalqımız öz gələcəyini əmin-amanlıq şəraitində qurur, sabahı ümidlə baxır. Möhkəm sabitlik ölkənin perspektiv inkişafı üçün fundamental amil rolunda çıxış edir. Sərhədlərimizin qorunmasının bizi xarici risklərdən qoruyacağını qeyd edən dövlət başçısı bildirib ki, Azərbaycanda daxili risklər yoxdur. “Azərbaycanda təhlükəsizlik, əmin-amanlıq uzun illərdir təmin edilir, sabitlik bütün dünya üçün nümunə ola bilər. Hər kəs bilir ki, əgər sabitlik olmasa, heç bir ölkə inkişaf edə bilməz. Bu gün sabitliyi pozulan ölkələrin vəziyyətini və əqəbətini hər kəs yaxşı görür. Bu, təhlükəsizliyin, inkişafın, xarici sərmayənin cəlb edilməsi üçün başlıca şərtidir”, - deyər Prezident İlham Əliyev diqqətə çatdırıb.

DTX-nin və DİN-in birgə əməliyyatının üzə çıxartdığı reallıqlar

Qeyd etdiyimiz kimi, bu günlərdə DTX və DİN birgə əməliyyatı həyata keçirib. Qusarda “Məşə qardaşları” adlı terror qruplaşmasına qarşı keçirilən tədbirlər nəticəsində rayonun Cibir kəndi yaxınlığında Cibir kəndi yaxınlığında yerləşən meşəlik ərazidə gizli şəkildə yaradılmış sığınacaqlar və saxlanıcı yerləri aşkar olunub, həmin yerlərdə gizlənən qanunsuz silahlı birləşmənin üzvləri - Qədir Hacıyev, Riyad Səfərliyev, Valerik Adilov və Ümüd Gülləliyev silahlı müqavimət göstərərək partlayıcı vasitələri işə salarkən məhv olublar”.

Məlumatda vurğulanıb ki, aşkar edilmiş sığınacaqlara keçirilən baxış zamanı oradan partlayıcı qurğuların hazırlanması üçün nəzərdə tutulan torf, aseton, detonatorlar, məsafədən idarə edilə bilən partla-

yıcı mexanizmlər, qəlpə qismində istifadə edilən armatur və qurğuşun hissələri, 2 ədəd “Kalaşnikov” avtomatı, 3 ədəd ov tüfəngi, patronlar və avtomat güllələri, eləcə də beynəlxalq səviyyədə terror təşkilatı kimi tanınmış qanunsuz silahlı birləşmənin simvolu olan bayraq müəyyən edilərək götürülüb.

Əməliyyat zamanı dövlətə və vətəndaşlara ciddi təhlükə yarada biləcək terror planlarının, Azərbaycanın milli təhlükəsizliyini təhdid edən qanunsuz silahlı birləşmələrin ölkə daxilində məskunlaşmasının qarşısı alınıb. Birgə əməliyyat ortaya bir sıra reallıqlar qoyub.

Məlumdur ki, Azərbaycana yaxın coğrafiyalarda terrorçuluq riskləri həmişə mövcud olub. Ayrı-ayrı ölkələrdə radikal dini qruplar, müxtəlif terror təşkilatları daim fəaliyyət göstərirlər. Xüsusilə Yaxın Şərqdə və Cənubi Qafqaz regionunda baş verən hadisələr fonunda terrorçu qruplaşmaların aktivliklərini artırdıqları müşahidə olunur. Eyni zamanda, Azərbaycanofob dairelər daxili sabitliyimizi pozmaq, milli həmrəyliyimizə zərər vurmaq məqsədilə ölkəyə terror qruplaşmalarının sızdırılmasında maraqlıdılar. Bu kimi risklər fonunda dövlətimiz ciddi təhlükəsizlik tədbirləri görür. Quru sərhədlərinin bağlı saxlanması da milli təhlükəsizliyimizə təhdid risklərini əhəmiyyətli dərəcədə məhdudlaş-

dırır. Quru sərhədləri açıq olarsa, ölkəyə xaricdən silahlı terrorçuların və radikal dini ünsürlərin sızmaları asanlaşar.

Quru sərhədlərinin bağlı saxlanılmasının zərurətini şərtləndirən digər səbəblər də var. Açıq quru sərhədləri eyni zamanda narkotik qaçaqmalçılığı və digər qanunsuz fəaliyyətlərin artmasına səbəb ola bilər. Bağlı sərhədlər bu cür halların minimuma endirilməsinə kömək edir.

Daha bir mühüm məqama diqqət çəkək. Qeyd etdiyimiz kimi, bizə yaxın coğrafiyalarda sonu görülməyən müharibələrin arealı genişlənir. Belə bir şəraitdə quru sərhədlərinin açıq saxlanması respublikamıza qanunsuz miqrant axınına səbəb ola bilər. Nəzərə alaq ki, sabit və inkişafda olan ölkə kimi Azərbaycanın cəlbədiçiliyi kifayət qədər yüksəkdir. Quru sərhədlərinin bağlı olması bu axının qarşısını amara kömək edir.

Bu kimi reallıqlar fonunda redikül müxalifetləşdirməsinə yer alanların, bəzi bloggerlərin quru sərhədlərinin bağlı saxlanılmasına görə əsassız iddialar səsləndirmələrinin heç bir məntiqi əsası olmadığı aydın görünür. Onlar bu mövzu ətrafında, necə deyirlər, stəkanda fırtına qoparmaqla açıq-aşkar Azərbaycanofob dairelərin dəyirmanına su tökmüş olurlar. Təkrar edirik, Azərbaycanofob dairelərin yeganə məqsədi hansısa yollarla daxili sabitliyi pozmaqla ölkəmizin inkişafına zərər vurmaqdır. “Quru sərhədləri açılın” deyən “Beşinci kolon” təmsilçiləri də düşməni dairelərin yedəyində gedirlər. Azərbaycan iqtidarı üçün isə milli maraqlarımız, xalqın, dövlətin taleyi, təhlükəsizliyin qorunması əsas prioritetdir.

Mübariz ABDULLAYEV

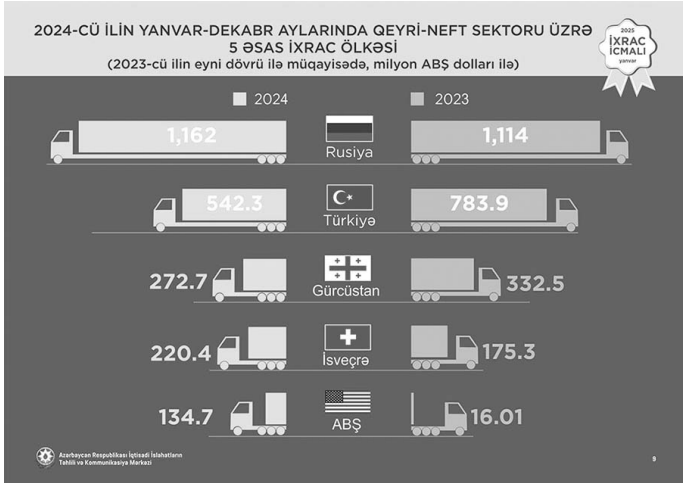
Azərbaycan konstitusiyası və suveren dövlətdir.

A black and white portrait of a middle-aged man with graying hair, wearing a dark pinstriped suit, a white shirt, and a patterned tie. He is looking directly at the camera with a neutral expression. A small, dark, rectangular object is pinned to his left lapel. The background is a plain, light gray.

Azərbaycanın əsl müstəqilliyini, hüquq dövlət quruculuğunu və milli suverenliyinin tam bərqərar olmasını Ulu Öndər Heydər Əliyevin başladaraq həyata keçirdiyi və cənab Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli dəvamlı etdiyi siyasi kurs təmin etdi. Bu gün şanlı üçrəngli bayrağımız bütün ərəzilərində əzəmətli dağalanaraq, Azərbaycanın milli suverenliyini bütün dünyaya vüqərlə bəyən etməkdədir. Əzəraycanın müstəqilliyi daimidir və sarsılmazdır. Həç bir qüvvə tarixinin ən qüdrətli dövrünü yaşayan Azərbaycanın müstəqilliyinə və suverenliyinə təhdid yarada bilməz.

Qeyri-neft ixracının həcmi və coğrafiyası böyüyür

Azərbaycan ötən il 3,4 milyard dollardan çox qeyri-neft məhsulları ixrac edib

2024-cü ilin yanvar-dekabr aylarında Azərbaycanın qeyri-neft ixracı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,3 faiz artaraq 3,4 milyard dollar təşkil edib. Bu, nominal dəyər ifadəsi ilə təxminən 100 milyon dollar artım deməkdir. Qeyri-neft ixracının strukturunda meyvə tərəvəzlər, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, kimya sənayesi məhsulları, şəkər məmulatları, pambıq lifi və ipliyi, alüminium, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, alkoqollu və alkoqolsuz içkilər, bitki yağları, sement, mis filizləri və konsentratları, elektrik enerjisi, etilen, polipropilen və digər məhsullar əsas yer tutur.

“Azərkosmos” da ixrac əlində payını artırır

Ötən il aqrar məhsulların ixracı 2,8 faiz artaraq 789,4 milyon dollar, aqrar-sənaye məhsullarının ixracı 57,3 faiz artaraq 316,1 milyon dollara bərabər olub. Bütövlükdə aqrar və aqrar-sənaye məhsullarının birgə ixracı 14,1 faiz artaraq 1,11 milyard dollar təşkil edib. Qeyri-neft sektoruna aid malların siyahısında qızıl (211,8 milyon dollar) birinci olub. Bu siyahıda pambıq məhlıci (177,1 milyon dollar) ikinci, tomat (175,4 milyon dollar) üçüncü yerdə qərarlaşıb.

İxrac zənbilində yeyinti məhsullarının payında da əvvəlki ilə nisbətən əhəmiyyətli artımlar qeydə alınıb. Həmin dövrdə yeyinti məhsullarının ixracı 11,3 faiz artaraq 1,03 milyard dollara bərabər olmaqla ümumi ixracın 30 faizindən çoxunu təşkil edib.

2024-cü ildə Azərbaycanın qeyri-neft ixracında Rusiya Federasiyası 1,2 milyard dollara birinci, Türkiyə 542,3 milyon dollara ikinci, Gürcüstan 272,4 milyon dollara üçüncü, İsveçrə 220,4 milyon dollara dördüncü, ABŞ 134,7 milyon dollara beşinci olub.

2024-cü il Azərbaycanın telekommunikasiya sektorunda da ixracın həcmi və şəxsi artıb. Dövlət Kosmik Agentliyi (“Azərkosmos”) dünyanın 50 ölkəsinə 18,5

milyon dollar dəyərində telekommunikasiya xidmətləri ixrac edib. Yeni nəsil xidmət ixracı hesab edilən peyk telekommunikasiya mallarının ixracında ilk sırada 6 milyon dollarla Birləşmiş Krallıq, ABŞ, 3,8 milyon dollarla Lüksemburq, 855,5 min dollarla BƏƏ, 683,8 min dollarla Pakistan, 654,5 min dollarla Türkiyə qərarlaşıb. “Azərkosmos”un hazırda qurumun cəmi gəlirlərini 73 faizini ixrac malları təşkil edir.

Dövlətin dəstəyi, iqtisadi güzəştlər...

Azərbaycanın qeyri-neft ixracının böyüməsində yürüdülmə təşviqədi siyasət tədbirləri, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi nəticəsində qeyri-neft sektorunda istehsalın artması mühüm rol oynamışdır. Son illərdə dövlət tərəfindən qeyri-neft məhsullarının ixracının stimullaşdırılması, rəqəbətcə qabiliyyətli qeyri-neft məhsullarının istehsalı və ixracının, ənənəvi və yeni bazarlara çıxış imkanlarının artırılması istiqamətində ardıcıl məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilib. İxracla məşğul olan biznes subyektlərinə müxtəlif güzəştlər, o cümlədən vergi-gömrük güzəştləri tətbiq olunub, ixrac təşviqi sənədi üzrə maliyyə yardımı göstərilib, habelə kənd təsərrüfatı və emalı məhsullarına ixracla bağlı geri ödəmə dəstəkləri verilib. Bundan başqa, yerli şirkətlərin ixracla bağlı xarici ölkələrdə sertifikat və patentlərin alınmasına, ixracla əlaqəli tədqiqat-inkişaf proqram və layihələrinə çəkilən xərclər dövlət büdcəsi hesabına ödənilib. Qeyd edilən dəstəkləyici mexanizmlərin hazırda daha da genişləndirilməsi istiqamətində addımlar atılır.

Bu dəstəkləyici və stimullaşdırıcı tədbirlər sayəsində son 5 ildə qeyri-neft ixracı ümumilikdə 50 faizi ötürək dəyər baxımından 3 milyard dollardan yüksək olub. Xarici iqtisadi fəaliyyətə əmtəə nomenklaturası üzrə ixracın çeşidi də hər il artıb və bu, davamlı xarakter daşıyır. Hazırda Azərbaycan 100-ə yaxın ölkəyə 35 adda qeyri-neft malları ixrac edir.

“Azexport” - qeyri-neft ixracını stimullaşdırır...

Azərbaycanın ixrac siyasətinin müasir platformalarından biri kimi “Azexport” portalı mühüm yer tutur. 9 ilə yaxındır ki, ölkəmizdə istehsal olunan malların vahid elektron məlumat bazası rolunu oynayan portal Azərbaycanla istehsal olunan rəqəbətcə qabiliyyətli və ixracəyənli məhsulların xarici bazarlarda təşviqinə dəstək verir. “Azexport”, həmçinin ölkəmizdə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması üçün ixracatçı sahibkarlara nəqliyyat, logistika, ödəniş və sertifikatlaşdırma, sahəsində dəstək göstərir. “Azexport” artıq ixrac sektorunda tərəf kimi xarici ölkələrin biznes nümayəndələri ilə elektron ticarətin intensiv aparılmasını təmin edən çevik bir struktura çevrilib.

“Azexport” portalının global rəqəmsal ticarət plat-

formalarına inteqrasiyası ənənəvi bazarlardan fərqli yeni bazarlara çıxış imkanlarına da əlverişli mühiti təmin edib. Nəticədə portal “Made in Azerbaijan” məhsullarının ixrac istiqamətlərinin genişləndirilməsində də böyük rol oynayan resursa çevrilib. “Made in Azerbaijan” brendi məhsullarının ixrac coğrafiyasını genişləndirmək və yerli istehsalçılara yeni potensial müştərilərin tapılmasında dəstək olmaq məqsədi ilə, daha bir neçə beynəlxalq elektron satış portalları ilə əməkdaşlığa başlanılıb. “Azexport” Azərbaycanda istehsal olunan məhsulların ixracını dəstəkləyən “Alibaba.com”, “eBay.com”, “Wholesale”, “Amazon”, “All.biz” kimi dünya elektron ticarət platformalarına inteqrasiya olunub və Azərbaycan məhsullarına beynəlxalq bazarlarda sərfəli potensial alıcı tapmaqda mühüm vasitəçiyə çevrilib. İndiyə kimi həmin sifarişçilərdən 1 milyard dollardan artıq sorğular daxil olub.

İxracatçıların doğma ünvanı - Ticarət Evləri

Azərbaycanda qeyri-neft ixracının artmasında Ticarət Evlərinin də mühüm əhəmiyyəti var. Azərbaycan məhsullarının xarici bazarlara çıxarılması, satışının təşkili və əlaqələndirilməsində Ticarət Evlərinin imkanları kifayət qədər böyükdür. “Made in Azerbaijan” brendi altında qeyri-neft məhsullarının ixracının artırılması məqsədilə xaricdə Ticarət Evləri 2017-ci ildən yaradılmışdır. Rusiya, Belarus, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Qətər, Ukrayna, Polşa, Latviya, Çin və Qazaxıstanda Azərbaycan Ticarət Evləri fəaliyyət göstərir.

Ticarət Evləri Azərbaycan məhsullarının təkə satışını və tanınması üçün əhəmiyyət daşıyır, bu cür iqtisadi strukturlar həm də iki ölkə arasında faydalı iqtisadi müzakirələr üçün platforma rolunu oynayır, Azərbaycan ixracatçıların potensial imkanlarını nümayiş etdirir. Son illərdə Azərbaycanla iqtisadi əlaqələri inkişaf etdirən Çində Azərbaycan Ticarət Evlərinin sayının artması da bunu təsdiqləyir. İndiyədək Çinin Çində, Cənubi Cənubi, Sian, Çendu və Pekin şəhərlərində Azərbaycan Ticarət Evləri açılıb, eləcə də Şanxay, Harbin, Cinan və Uhan şəhərlərində 4 ticarət bölməsi, Urumçi və Şanxayda isə 3 Şərab Evinin fəaliyyəti təmin edilib.

Eləcə də Körfəz ölkələri ilə Azərbaycan arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafında yeni mərhələnin başlanması bu region ölkələrində də ixrac siyasətinin coğrafiyasını genişləndirib və yeni Ticarət Evlərinin yaradılması işlərini sürətləndirir.

Adambaşına düşən ixracın həcmi 2 dəfədən çox artırılması hədəflənib

Azərbaycanın qarşısında duran müasir iqtisadi çağırışlardan biri ixracəyənli iqtisadiyyata keçidin təmin olunması, Avropa, Asiya və digər region ölkələri ilə əlverişli ticarət əlaqələrinin əsaslanan aşağı tarifli mü-

həddə səmərəli gömrük prosedurlarının tətbiqi nəticəsində mövqeyinin gücləndirilməsidir. Bu məqsədlə ölkəmizin şaxələndirilmiş nəqliyyat-logistika imkanlarından və informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından səmərəli istifadə etməklə ixrac potensialının daha da yüksəldilməsi, transsərhəd ticarətin, o cümlədən elektron ticarətin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

“Milli ixrac strategiyası”na əsasən, ortamüddətli dövrə dair strateji yol xəritələrinə əsasən, qeyri-neft sektoru üzrə ixracın hazırda adambaşına düşən həcmi 200 dollardan 450 dollara çatdırılması hədəflənib. Qeyri-neft ixracını illik 13-15 faiz artırmaqla həmin hədəfə çatmaq mümkündür. Həmin hədəflərə çatmaq

üçün yeni sənəd- “Milli ixrac strategiyası” hazırlanıb. Sənəd 15-dən çox hədəf bazarını və 120 çeşid ixrac məhsulunu müəyyən edir.

Strategiyaya əsasən, Azərbaycanın qeyri-neft ixracını 2025-ci ilədək ötən ilə müqayisədə iki dəfə artırmaq və 3,7 milyard dollara çatdırmaq planlaşdırılır. Sonrakı illərdə bu rəqəmin 5 milyard qədər çatdırılması nəzərdə tutulur. Bu məqsədlərə çatmaq üçün xarici ölkələrə qeyri-neft məhsullarının ixracı ilə məşğul olan sahibkarların fəaliyyətinin daha da təşviq edilməsi, “Made in Azerbaijan” və “Invest in Azerbaijan” ixrac portalları üzrə sifarişlərin daha global ticarət şəbəkələrinə inteqrasiyasının təkmilləşdirilməsi planlaşdırılır. Eləcə də iri şirkətlərin və nüfuzlu investorların Azərbaycana gətirilməsi və qeyri-neft istehsalı sahələrinə, ələxus da bərpə olunan enerji sahələrinə cəlbə məqsədilə yeni iqtisadi alətlərin tətbiqi strategiyasının əsas prioritetləri sırasında yer alır.

E.CƏFƏRLİ

Minatəmizləmə fəaliyyətində yeniliklər

Yeni qanun minatəmizləmə prosesi ilə bağlı yeni qaydaları nəzərdə tutur

Prezident İlham Əliyev fevralın 3-də “Minatəmizləmə fəaliyyəti haqqında” Qanunun tətbiqi barədə müvafiq fərman imzalayıb. Qanun minatəmizləmə fəaliyyətinin hüquqi, iqtisadi, sosial və təşkilati əsaslarını müəyyən edir. Üç fəsil, 14 maddədən ibarət olan qanunda mina əleyhinə fəaliyyət sahəsində dövlət siyasətinin istiqamətləri, minatəmizləmə fəaliyyətinin subyektləri və bu fəaliyyətə dair tələblər, təhlükəli ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyətinin xüsusiyyətləri, minatəmizləmə fəaliyyətində keyfiyyətə nəzarət və s. məsələlər öz əksini tapıb.

Bütün məlumatları informasiya sistemində daxil edəcək

Qanuna əsasən, qeyri-texniki və texniki tədqiqat zamanı toplanılmış, həmçinin dövlət orqanlarından, fiziki və ya hüquqi şəxslərdən daxil olmuş və ya mediada yayılmış məlumatlar əsasında solahiyyətli qurum təhlükəli ərazilərə dair məlumatları bu informasiya sistemində daxil edəcək. Təhlükəli ərazidə minatəmizləmə fəaliyyətinə başlanılması barədə icraçı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi quruma, dövlət sərhədinin mühafizəsi aparılan təhlükəli ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyəti həyata keçirilərkən isə həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi quruma 5 iş günü əvvəlcədən sifarişli poçt göndərişi vasitəsilə və ya elektron qaydada məlumat verməli və bu ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyəti həyata keçirilməlidir. Eləcə də minatəmizləmə fəaliyyətinin həyata keçirildiyi təhlükəli ərazilərdə işin təşkili ilə əlaqədar icraçılar qanunla müəyyən edilmiş qaydalara riayət etməlidirlər.

Qeyd edək ki, Azərbaycan dünyada mina probleminin ən çox əziyyət çəkən ölkələrdən biridir. Rəsmi məlumatlara əsasən, ərazilərimizin təxminən 12 faizi Ermənistan tərə-

findən mina və partlamamış hərbi sursatlarla çirkləndirilib. Bu gün işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və

“Böyük Qayıdış”ın təmin olunması yeni strateji mərhələdə Azərbaycanın əsas prioritetləri sırasında yer alır. Söhbət bütünliklə dağıdılmış ərazilərin minalardan təmizlənməsindən, şəhər və kəndlərin bərpasından, zəruri infrastruktur qurulmasından gedir. Qalib Azərbaycan dövləti bərpa və quruculuq işlərini də qısa müddətdə və yüksək səviyyədə həyata keçirmək əzmindədir. Ötən dövrdə reallaşdırılan layihələr onu dəməyə əsas verir ki, respublikamız işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası, soydaşlarımızın məskunlaşdırılması ilə bağlı qarşıya qoyulan vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gələcək.

Vətən müharibəsindən sonra 380-dən çox insan mina qurbanı olub

La-kin Ermənistan minalardan təkə hərbi məqsədlər üçün deyil, mina terroru həyata keçirmək üçün də geniş şəkildə istifadə edib. Ermənistanın Azərbaycan ərazisində basdırdığı minaların dəqiq xəritələrini təqdim etməməsi bu gün də ciddi fəsadlar yaradır. Belə ki, 44 günlük Vətən müharibəsi başa çatandan indiyədək əksəriyyəti mülki şəxs olan 380-dən çox vətəndaşımız minaların qurbanı olub.

Hazırda Azərbaycanda minatəmizləmə fəaliyyəti dünyada mövcud olan ən müasir və qabaqcıl texnologiyalardan istifadə etməklə həyata keçirilir. Minatəmizləmə fəa-

liyyətimizin mütləq hissəsi ölkəmizin daxili resursları hesabına aparılır, xaricdən gələn dəstəyin həcmi isə hələ ki, çox məhduddur. Dövlətimiz ərazilərimizin minalardan təmizlənməsi işində beynəlxalq təşkilatlardan daha fəal dəstək gözləyir. Eyni zamanda, beynəlxalq təşkilatlar, ayrı-ayrı ölkələrin parlamentləri, insan haqlarının müdafiəsi ilə məşğul olan qurumlar Azərbaycanca qarşı davam etdirilən mina terroruna biganə qalmamalı, Ermənistanın bu cinayətlər əməllərini pisləməlidir. Nəzərə alınmalıdır ki, silahların, o cümlədən minaların tərkibi toksikləşir, zəhərləyici maddələrlə zəngindir. Təbii ki, bu amil ekologiyaya çox ciddi ziyan vurur. Bütün silahların, o cümlədən minaların tərkibindəki toksidlər illər təpəyi və suyu zəhərləyir. Yəni, mina problemi təkə bu günümüz üçün deyil, gələcəyimiz üçün də təhdiddir. Ona görə də, beynəlxalq birlik bu məsələdə səssiz qalmamalıdır.

Zərərçəkmiş şəxslərin ailələrinin sosial müdafiəsi təmin olunacaq

Yeri gəlmişkən, minatəmizləmə fəaliyyətini həyata keçirən zaman partlayıcı sursatların işə düşməsi nəticəsində baş verən bədbəxt hadisə ilə əlaqədar həlak olan və ya bu zaman aldığı xəsarətdən həyatını itirən minatəmizləyicilərin ailə üzvlərinin sosial müdafiəsi ilə bağlı təkliflər hazırlanacaq. Bu məsələlər də qanunda öz əksini tapıb. Belə ki, Nazirlər Kabineti minatəmizləmə fəaliyyətini həyata keçirən zaman partlayıcı sursatların işə düşməsi nəticəsində baş verən bədbəxt hadisə ilə əlaqədar həlak olan və ya bu zaman aldığı xəsarətdən həyatını itirən minatəmizləyicilərin ailə üzvlərinin sosial müdafiəsi ilə bağlı təkliflər hazırlayıb dövlət başçısına təqdim edəcək.

Ümumilikdə, “Minatəmizləmə fəaliyyəti haqqında” yeni qanun isə minatəmizləmə prosesinə ciddi təkan verəcək.

Nardar BAYRAMLI

Qazaxıstan AZAL təyyarəsinin qəzası ilə bağlı ilkin hesabatı dərc edib

Qazaxıstan Nəqliyyat Nazirliyi Aktau yaxınlığında AZAL-a məxsus təyyarənin qəzaya uğramasının ilkin hesabatı-

nı dərc edib.AZƏRTAC xəbər verir ki, hesabatda istintaq komissiyasının hava gəmisinin konstruksiyasının zədələnmə-

ilkin müayinəsi nəticəsində təyyarənin quyruq hissəsində, şaquli stabilizator və üfüqi stabilizator, sükan və istiq-

mət sükanlarında müxtəlifölçülü və formalı çoxsaylı dəşik və qeyri-dəşik zədələr aşkarlanıb. Oxşar zədələr hava gəmisinin sol mühərrikində və sol qanadında, həmçinin hava gəmisinin aqreqat və komponentlərində də aşkar edilib. Bəzi yerlərdə zədələr düzgün düzbucaqlı formaya malikdir”, - deyər hesabatda qeyd olunub.

Azərbaycanın yürütdüyü çoxşaxəli və milli maraqlara söykənən xarici siyasət kursu dostluq və əməkdaşlığı əsas hədəf kimi müəyyənləşdirir. Uğurla yürüdüən ikitərəfli münasibətlər isə dinamikliyi, yüksək səviyyəsi və dialoq mühitində inkişaf etməsi ilə seçilir - Azərbaycan çoxqütblü dünyada Qər və Şərq, Şimal və Cənub xətti üzrə əməkdaşlığa söykənən əlaqələri ilə hörmət qazanıb. Bu əlaqələr bəzi hallarda yaxın dostluq və qardaşlığa belə transformasiya olunur - təbii ki, burada da qarşılıqlı hörmət, yardımlaşma kimi bəşəri dəyərlər özünü əks etdirir. Bu əlaqələrin inkişafında isə qarşılıqlı səfərlər xüsusi rol oynayır.

Azərbaycan ilə Pakistan arasındakı münasibətlər də yaxın dostluq və qardaşlıq münasibətlərinə, strateji əlaqələrə əsaslanır. Təsədüfi deyil ki, iki dövlət arasında bir sıra istiqamətlər üzrə mühüm dialoq, əməkdaşlıq qurulub. Dövlət müstəqilliyimizi tanıyan ilk dövlətlərdən biri olan Pakistan İslam Respublikası ən yaxın müttəfiqlərimizdən. Azərbaycana dost, qardaş ölkələrdən sayılır. İkitərəfli siyasi münasibətlərdə yüksək dialoq mövcuddur, hər iki dövlət beynəlxalq səviyyədə qarşılıqlı olaraq bir-birini dəstəkləyir. İqtisadi sferada intensiv şəkildə addımlar atılır, əlaqələrin daha da möhkəmlənməsi, yüksək investisiya mühitində səmərəli istifadə üçün işlər görülür.

Azərbaycanın son 5 ildə bölgədə yaratdığı reallıqları özündə təhlükəsizliyi, iqtisadi inkişafı və əməkdaşlığı əks etdirməkdədir. Torpaqlarımızın erməni işğalından azad edilməsi, regionda yeni təhlükəsizlik arxitekturasının qurulması, ümumi inkişaf tempinin sürətləndirilməsi, ön əsası iş əbədi süllün, davamlı sabitliyin əldə edilməsi istiqamətindədir. Cənubi Qafqaz üçün yeni bir gələcək vəd edir. Azərbaycan kateklizmlərinə son çatması, münasibətlərin normallaşması üçün iradə ortaya qoyub - təssüfləndirici haldır ki, qarşı tərəfdən eyni səmimiyyət nümayiş etdirilmir.

həyi ilə...

dilə gətirir. Məsələn, ermənisilli siyasətçi, Türkiyə BMM-in Xalqların Demokratik Partiyasından (HDP) olan keçmiş millət vəkili Qaro Paylan son açıqlamasında Ermənistanın bir tərəfdən Azərbaycanla normallaşma adı ilə vaxt qazandığını, digər tərəfdənsə Fransa və ABŞ-dən silah aldığını deyib. "İndi Azərbaycana hücum edəcək gücdə deyilik. Bunun üçün 3-5 ilə ehtiyacımız var. Fransa və ABŞ-in köməklili ilə ordumuzu gücləndirəcəyik və bu, 3-5 il ərzində mümkün olacaq".

arlıq edib...

siyasi böhran, yürüdü-lən kolonia-

list siyasət Yelisey sarayını əməlli-başlı "silkələyir". Baş verənlər Paşinyan üçün də xoş gələcək vəd etmir. Paşinyan özünü "oda-közə" vursa da, heç nə alınmır. Baydenin hakimiyyətinin son günlərində imzalanılan ABŞ-Ermenistan xartiyası artıq işə yaramadığını ortaya qoyur. Paşinyan işə vəziyyəti düzəltmək üçün mənasız tədbiri bəhanə edib ABŞ-a gedir. Ümid edir ki, bu tip tədbirlərdə Tramp-la olmasa da, administrasiya yaxın şəxslərlə əlaqə yarada bilər. ABŞ-ın Fransaya səfər edəcək Paşinyan Azərbaycana qarşı planları yenidən Makronla müzakirə edəcək. Bütün bunlar onu göstərir ki, Ermenistan özünü müharibə arzusundan əl çəkmir. Makron ilə növbəti məsləhətləşmələr Fransanın regionla bağlı yeni xain planlar qurması ilə də nəticələnə bilər - belə olan halda, Ermenistanın ötürülən silahlara əl atmayacağını heç kim vədə bilməz.

S.İSMAYILZADƏ

USAID-in layihələri dayandırıldı....

Qərargahının divarlarından loqo və fotosəkillər götürülüb, sosial hesabı və saytı bağlanıb

ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (USAID) Vaşinqtondakı qərargahı yeni administrasiyada Hökumətin Səməraliliyi İdarəsinin (DOGE) rəhbəri olan İlon Maskın “Prezidentlə agentliyin ləğv edilməsində razılaşdıq” açıqlamasından sonra bağlanıb. CNN-nin yaydığı məlumata əsasən, Vaşinqtonda Ronald Reyqan binasında yerləşən USAID-in Baş Qərargahı 3 fevral 2025-ci il qapılarını qapadıb. Məlumatda bildirilib ki, binaya texniki xidmət funksiyalarını yerinə yetirən işçilər istisna olmaqla, digərlərinin gölməsinə icazə verilmir. Binanın divarlarından USAID-in fəaliyyətini təsvir edən loqo və fotosəkillər götürülüb. Bunun ardından agentliyin “X” sosial platformasındakı hesabı və saytı bağlanıb.

USAID sistemlərinə giriş icazəsi verməkdən imtina etmişdi...

Xatırladaq ki, fevralın 2-də Mask USAID-i cinayətkar təşkilat adlandıraraq bildirmişdi ki, onun fəaliyyətinin bitməsinin vaxtı çatıb. Trump isə öz növbəsində qeyd etmişdi ki, USAID-i radikal dəlilərlə idarə edir və biz onları kənarlaşdıracağıq. “The Wall Street Journal” və “NPR”-in yazdığına görə, agentlik bəzi işçiləri ni ödənişsiz məzuniyyətə göndərərək, bəzi əməkdaşlarla isə müqavilələrə xitam verilib.

İlon Mask “X Spaces”-in efirində Trampa USAID-i müzakirə etdiyini və təşkilatın bağlanması razılaşdır-

agentliyi tamamilə bağlayaraq Dövlət Departamentinə təhvil verəcəyi gözlənilir.

“Bloomberg”-in xəbər verdiyi kimi, ötən həftə sonu agentliyin iki yüksək səviyyəli təhlükəsizlik əməkdaşı DOGE üzvlərinə USAID sistemlərinə giriş icazəsi verməkdən imtina etmişdi, ardından isə həmin əməkdaşlar işdən çıxarılmışdılar. DOGE əməkdaşları fevralın 1-də agentliyin baş qərargahına gələrək, digər məsələlərlə yanaşı, məxfi fayllara giriş əldə etməyə çalışıblar. Uzun mübahisələrdən sonra bəzi

rldığını söyləyib. CNN-nin məlumatına görə, Trumpın materiallarla tanış ola biliblər. DOGE rəsmisi Ket Miller daha sonra X-də yazıb ki, müvafiq təhlükəsizlik icazəsi olmadan heç bir məxfi material əldə olunmayıb. Bundan əlavə, USAID-ə keçən həftə Dövlət Departamentinin agentliyin “Google Disk” bulud yaddaşına giriş əldə etdiyi barədə məlumat verilib - bu barədə USAID rəsmisi CNN-ə bildirib. “ABŞ Dövlət Departamentinin indi bizim bütün daxili sənədlərimizə və bütün materiallar toplusuna, ümumi sənədlərə - demək olar ki, hər şeyə - bütün sistemimizə çıxışı var”

Marko Rubio xarici yardım göstərməyi qadağan edən direktiv verdi

USAID 1961-ci ildə ABŞ prezidenti Con Kennedinin sərəncamı ilə yaradılmış ABŞ hökumətinin “müstəqil” agentliyidir. Agentlik xarici yardımın idarə edilməsinə və inkişaf layihələri üçün qrantların verilməsinə cavabdehdir. Təşkilat üzde uzunmüddətli iqtisadi və sosial inkişafa yardım göstərmək adı ilə formalaşsa da, bunlar aysberqin yalnız görünən üzüdür. Əslində isə USAID “alt qol” kimi formalaşdırılıb və yardım adı altında ayrı-ayrı ölkələrin daxili işlərinə aktiv şəkildə müdaxilə etmək, qeyri-sabit, çevrilmiş və xaos üçün münbit şərait yaratma-

layihələri maliyyələşdirib. Ötən həftə Dövlət katibi Marko Rubio Dövlət Departamentinə və USAID-ə proqramlara baxılana qədər xarici yardım göstərməyi qadağan edən direktiv vermişdi. Bu iki agentlik ABŞ tərəfindən verilən xarici yardımın təxminən 90 faizini özündə birləşdirir. USAID 2023-cü ildə 42,5 milyard dollar, Xarici İşlər Nazirliyi isə 18,9 milyard dollar beynəlxalq yardımlar üçün pul ayırıb. Qeyd edək ki, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının inkişaf etmiş ölkələri tərəfindən verilən xarici yardım ümumilikdə 223,3 milyard dollar təşkil edir ki, bunun da 64,69 milyard dolları ABŞ-ın payına düşür.

ğa çalışır. Qurum son dövrlərdə xüsusilə, Ukraynada bir çox

Prezident İlham Əliyev: O, ümumiyyətlə, sıradan çıxıb...

Ölkəmizdə də bir zamanlar bu kimi proseslərin şahidi olmuşuq - USAID-in maliyyəsi ilə ölkədə qeyri-sabitlik yaratmağa çalışan, milli maraqlara qarşı çıxanlar sifariş əsasında direktivlər yerinə yetirməklə məşğul idilər. Azərbaycan dövləti milli maraqlara təhdid yaradan bu amillərin aradan qaldırılması istiqamətində əsaslı işlər gördü. Bayden administrasiyasının konkret bölgələrə münasibətdə xarici siyasət kursunun əlaqələndiricisi kimi çıxış edən USAID bu məsələdə “hələqə” rolunu oynamırdı. USAID və onun rəhbəri Samanta Pauer öz işlərini “global vətəndaş cəmiyyəti şəbəkəsi”, “demokratiyanın inkişafı uğrunda şəbəkə”, “azad informasiya resursları şəbəkəsi” adı altında kamuflyaj etməyə çalışırdı. Ancaq təşkilatın bu planları bütün dünyada ifşa edildi. Prezident İlham Əliyev ötən ilin sonunda “Rossiya Səqodnya” Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin baş direktoru Dmitri Kiselyova müsahibəsində bildirmişdi ki, yardım asılılıq yaratmamalıdır: “Ona görə də Bayden administrasiyası tarixdə, o cümlədən nə ilə yadda qalacaq? Bir çox məsələ, amma o cümlədən bir göstərici ilə. Bu, yaxadan asılmaqdır. Biz sizə kömək etmək istəyirik. Biz isə deyirik: sağ olun, ehtiyac yox-

strukturu var. Yardım etmək istəyir, amma nədən-sə bizə lazım olan məsələdə deyil”.

Prezident İlham Əliyev qeyd etmişdi ki, Rusiya USAID-i qadağan etməklə doğru iş görüb: “Zənnimcə, Trump onu qadağan edə bilər. Mən düşündüyümü deyirəm, o, ümumiyyətlə, sıradan çıxıb bilər. Bax, onlar təkidlə kömək etmək istəyirlər. Amma biz, necə deyirlər, yetkin insanlarıq, hər şeyi başa düşürük. Ona görə də bütün bunları qaydaya saldıq”.

Göründüyü kimi, Trump hakimiyyətə gəlişinin ilk günlərində USAID-in bağlanması prosesi start götürdü. Bu fakt bir daha Azərbaycan Prezidentinin prosesləri nə qədər düzgün qiymətləndirdiyini təsdiqləyir, ölkəmizin xarici siyasət kursunun mühüm prioritet və hədəflərə yönəldirildiyini özündə ehtiva edir.

Qərb mətbuatı ifşa etdi...

USAID-in qeyri-qanuni əməlləri az müddət öncə Qərb mətbuatında da ifşa olunmuşdu. Bir sıra aparıcı nəşrlər birgə araşdırmasında Mütəəşşəkin Cinayətkarlıq və Korrupsiya Hesabatı Layihəsi - OCCPR-nin mənsubluğu, maliyyə mənbələri, əsl məqsəd və məramı haqda yazı hazırlamışdı və orada qeyd edilirdi ki, OCCPR Vaşinqtonun təsir rıçaqlarından biri və ən önəmliələrindən sayılır. OCCPR-nin əsas məqsədi ABŞ kəşfiyyatı tərəfindən ötürülən məlumatların (daha çox yalanların) “araşdırmaçı jurnalist” məhsulu kimi təqdimatı və bununla Bayden hakimiyyətinin xarici siyasətində təsir rıçağı rolunu oynamasıdır. “Konsorsiumun” maliyyələşdirilməsinin əsas hissəsinin isə ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi (USAID) və Açıq Cəmiyyət Fon-

du (OSF) tərəfindən aparıldığı vurğulanırdı. Araşdırma görə, yarıllıq ilk illərdə ABŞ federal hökuməti OCCPR-nin xərclədiyi vəsaitin 52 faizini təmin edib. OCCPR-nin yaradıldığı dövrdən indiyədək ABŞ hökuməti müstəqil qeyri-kommersiya redaksiyasına azı 47 milyon dollar ayırıb və əlavə 12 milyon dollar ayırmağı öhdəsinə götürüb.

OCCPR -in USAID ilə əlaqələri isə möhür lokal maraqların təmininə istiqamətlənib. Az müddət əvvəl qədər OCCPR-nin əməliyyatlarını USAID əməkdaşı Şennon Maquayrin kursiyası edirdi və o bildirmişdi ki, ABŞ hökumətinin OCCPR-yə verdiyi dəstəkdən fəxr edir: “Biz fəxr edirik ki, ilk ictimai donor olduq. USAID, yəni ABŞ hökuməti OCCPR-yə dəstək verən ilk ictimai donor kimi tarixə yazıldı”.

USAID-in erməni sevdası...

USAID-in fəaliyyətində hər zaman “ermənipərəstlik” də qırmızı xəttə keçib. Qeyd edək ki, ötən ilin iyul ayında USAID-in rəhbəri Samanta Pauer Ermənistanı səfər etmişdi. Səfər zamanı təşkilatın Ermənistanı “Amazon web service” ilə hökumət arasında əməkdaşlığı dəstəkləmək üçün 5 milyon dollar ayırdığı bildirilmişdi. S.Pauer USAID Ermənistanın informasiya texnologiyaları sektoruna daha 2,4 milyon dollar ayracağını da elan etmişdi. USAID rəhbəri 2023-cü ildə də Ermənistanı səfər edib və səfər zamanı Qarabağı könüllü türk edən ermənilərlə görüşərək Azərbaycanın əleyhinə fikirlər səsləndirmişdi.

Lakin təşkilat bununla da kifayətlənməyib. Ötən ilin sentyabrında USAID Ermənistanı maliyyə yardımının həcmi iki dəfədən çox - 120 milyon dollardan 250 milyon dollara qədər artıracağını elan etmişdi. Ermənistan Nazirlər Kabinetinin məlumatına görə, bu vəsaitlər “demokratik proseslər, regional əməkdaşlıq, fəlakət risklərinin idarə edilməsi, kibertəhlükəsizlik, enerji və enerji təhlükəsizliyi və s. kimi sahələrə yönəldiləcəkd”

Prezident İlham Əliyev Dmitri Kiselyova müsahibəsində bildirmişdi: “Zənnimcə, Trump onu qadağan edə bilər. Mən düşündüyümü deyirəm, o, ümumiyyətlə, sıradan çıxıb bilər”

P.SADAYOĞLU

Gürcüstanda süni şəkildə yaradılan siyasi böhran

Qonşu Gürcüstanda siyasi proseslər hələ də normal axarına düşməyib. Ölkədə ötən ilin oktyabrında baş tutan seçkilərdən sonra parlament və hökumət formalaşsa da, etirazlar davam edir. Qərbdən idarə olunan birləşmiş müxalifət seçkilərinin nəticələrini qəbul etmir və iqtidarı Avropaya inteqrasiya kursundan yayınmaqda günahlandırır. Əvvəlki mərhələdə əsasən parlament binasının önündə, Rustaveli prospektində toplaşan müxalifət qüvvələri bir dəfə məkanı və taktikani dəyişiblər. Belə ki, fevralın ilk günlərində keçirilən aksiyada etirazçılar “Tbilisi Mall” ticarət mərkəzinin qarşısına toplaşmışlar. Onların əsas məqsədi Tbilisidən şimala gedən strateji əhəmiyyətli yolu bağlamaqla diqqəti özlərinə cəkmək olub. Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin açıqlamasına əsasən, belə strateji əhəmiyyətli obyektlərin bloklanması Cinayət Məcəlləsinin 222-ci maddəsinə əsasən cəzalandırılır. Bu cəza 2 ildən 4 ilədək azadlıqdan məhrumetməni nəzərdə tutur.

Verilən məlumata görə, “Tbilisi Mall” ticarət mərkəzi yaxınlığında etiraz aksiyası zamanı 31 nəfər saxlanılıb. Onlar inzibati qaydada, 173-cü maddə (polis əməkdaşının tələbinə tabe olmama) ilə saxlanılıblar. Saxlanılanlar arasında Milli Bankın keçmiş prezidenti Georgi Kadaqidze və Tbilisinin keçmiş meri Gigi Uqulava da var.

Etirazlar nədən qaynaqlanır?

Bəs Gürcüstanda müşahidə edilən etirazların kökünü harada axtarmaq lazımdır? Məsələnin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, Cənubi Qafqazda Rusiyanın mövqeyini zəiflətməyə və öz mövqeyini təmin etməyə çalışan Qərb Gürcüstanın Aİ-yə üzvlüyünü rəsmi Tbilisiyə qarşı bir şantaj vasitəsinə çevirib. Ayrılan qrantların, genişhəcmli maliyyə dəstəyinin, Avropaya vizasız gediş-gəlişin müqabilində Gürcüstandan milli iradədən imtina etmək tələb olunur. Rəsmi Tbilisi siyasətini suverenlik prinsipi əsasında deyil, Brüsseldən gələn təzislər əsasında qurmalıdır. Açıq etiraf edək ki, Aİ Gürcüstanda indiyədək yol verilən diqqətsizlikdən, boşluqlardan istifadə etməklə öz məqsədlərinə doğru müəyyən qədər irəliləməyə nail olub. Belə ki, hazırda cəmiyyətin böyük bir kəsiminin alınan qrantlara görə Qərbin alətinə çevrildiyi Gürcüstanın çox kədərli reallıqlarından biridir. Son bir ildə meydanlarda aktivlik göstərən müxalifət də həmin kəsimin sırasında yer alır. Küçələrə çıxanların böyük əksəriyyəti Qərbin maliyyə kəsfinə bu və ya digər dərəcədə bağlıdır.

Burada idiyədək Gürcüstan hakimiyyətinin yol verdiyi müəyyən ləngiməni də qeyd etmək yerinə düşər. Hakimiyyət cəmiyyətin Qərbin maliyyə asılılığına düşməsinin qarşısını vaxtında almalı idi. Burada Azərbaycanın təcrübəsi müsbət nümunə kimi diqqət çəkir. Respublikamızda vətəndaş cəmiyyəti

təsirlərinin çoxsaylı layihələri məhz dövlətin ayırdığı maliyyə ilə reallaşdırılır. Beləliklə də, respublikamızda xarici təsirlərdən asılı olan qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyəti bloklanıb. İndi Gürcüstan hakimiyyəti

də bu təcrübədən istifadə etməyi hədəfləyir. Ancaq itirilmiş zamanı müəyyən itkilərlə qarşılamaz ləzimi gəlir. Tbilisi küçələrində birləşmiş müxalifətin səsləndirdiyi şüarlar Avropa İttifaqının (Aİ), Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) Gürcüstan iqtidarı qarşısında qoyduğu tələblərlə eyni məzmunludur. Hakimiyyətdən yeni parlament seçkiləri keçirmək tələb olunur. Yeri gəlmişkən, bu günlərdə AŞPA-da Gürcüstanın nümayəndə heyətinin mandatının təsdiqlənməsi müqabilində rəsmi Tbilisidən yeni seçkilərin vaxtının müəyyənəndirilməsi istənilib. Bu, qonşu ölkədə çox doğru olaraq Gürcüstanın daxili işlərinə qarışmaq, gürcü xalqının seçiminə laqeyd münasibət anlamında qəbul olunub. Buna görə də Gürcüstanın nümayəndə heyəti AŞPA-da fəaliyyətini dayandırır.

Gürcüstan Aİ qarşısında öhdəliklərini yerinə yetirsə də...

Qərb dairələrindən gələn təzyiqlər fonunda Gürcüstan hakimiyyəti milli iradə ortaya qoyur. Gürcüstan Prezidenti Mixail Kavelaşvili İsveçrənin “Neue Zürcher Zeitung” nəşrinə müsahibəsində bildirib ki, ölkədə mövcud siyasi böhran süni şəkildə yaradılıb. Gürcüstanın antiqərb siyasəti yürütməsi barədə iddialar dezinformasiyadır. “Sülhün alternativisi yoxdur. Bu, ABŞ-da Donald Trampın qələbəindən sonra daha aydın oldu. Bizim antiamerika və ya antiqərb fəaliyyətlər həyata keçirdiyimiz barədə iddialar həqiqəti əks etdirmir”.

Kavelaşvili bildirib ki, Gürcüstan Avropa İttifaqının namizəd trio ölkələri arasında (Ukrayna, Moldova, Gürcüstan -red.) zəruri öhdəlikləri ən yaxşı yerinə yetirsə də, ilk mərhələdə status ala bilməməsi anlaşılan deyil. Onun sözlərinə görə, “Xalqın Gücü” adlı müstəqil qrup yaradaraq Gürcüstan cəmiyyətini xarici təzyiqlər barədə məlumatlandırmağa çalışıblar.

Xaricdən gələn yardımlar çirkin məqsədlərə sərf olunur

Xarici yardım çətrisi altında Amerikanadan gələn pullar uydurma

çevrilişlərə və sair çirkin məqsədlərə sərf olunur. Bunu ABŞ-ın yeni administrasiyası da etiraf edir”. Bu fikirləri isə Gürcüstan parlamentinin sədri Şalva Papuaşvili sosial şəbəkə hesabında yazıb.

Onun sözlərinə görə, ən böyük donoru bunu etiraf etməsi avtomatik olaraq digər ölkələrin Gürcüstanda pul xərcləmələrinin düzgünlüyünü şübhə altına alır. İndi növbə digər donor ölkələrinə düşür. Onlar vergi ödəyicilərinin pullarının nəyə xərcləndiyini yoxlamalıdır. Bu ölkələrin müxalifəti, qeyri-hökumət təşkilatları xüsusi maraq

2023-cü ilin payızında Avropa İttifaqının səfirinə məktub yazaraq Avropa Demokratiya Fondu (EED) tərəfindən maliyyələşdirilməsinin icmaiyyyətə açıqlanmasını xahiş etdim. Bir neçə aydır Avropadan sonra səfir EED-in ayrıca bir təşkilat olduğunu əsas gətirərək bu xahişi rədd etdi. Açıq-aydın bu, sadəcə bir bəhanə idi. Çünki EED tamamilə Brüssel və üzv dövlətlərin büdcəsindən maliyyələşdirilir və bir neçə qərargah Avropa Parlamenti üzvü tərəfindən idarə olunur”.

Şalva Papuaşvili vurğulayıb ki, daha bir vacib məsələ, 2024-cü il seçkilərində partiya seçkiləri üçün Brüssel və digər paytaxtlardan ayrılan vəsaitlərin qanunsuz xərclənməsidir. Seçkilərdə iştirak edən siyasi QHT-lərin arxasında konkret xarici donorların izləri üzə çıxanda, xarici təzyiqlər səbəbindən Korrupsiya Qarşı Mubarizə Bürosunun araşdırması necə dayandırmaq məcburiyyətində qaldığı hamımızın yadındadır. ABŞ-da baş verən proseslər isə hər bir səfirliyin öz ölkəsindən seçkilərə xərclədiyi hər sentin icmaiyyyətə açıqlanmasını zəruri edir.

MÜBARİZ

Aİ missiyasına ehtiyac olmasa da...

Sülhə xidmət etməyən “binoklçılar” Qərbin bölgədə təxribatları üçün saxlanılır

Nardar BAYRAMLI

Avropa İttifaqının Ermənistandakı müşahidə missiyasının (EUMA) gerçək məqsədi regionda sülhə töhfə vermək deyil. Ötən dövrdə baş verən proseslər göstərdi ki, bu missiya mülki deyil, hərbi-kəşfiyyat xarakteri daşıyır. Missiya üzvlərinin əvvəllər hərbi-təhlükəsizlik sahəsində çalışmaları da bunu təsdiqləyir.

Bütün bunların fonunda Avropa İttifaqı missiyanın müddətini daha iki il uzatmağa qərar verib. Avropa İttifaq Şurasının yaydığı məlumata görə, İttifaq ölkələri EUMA-nın fəaliyyətinin 2027-ci ilin fevralın 19-

dək uzadılması barədə razılıq əldə ediblər. Müşahidə missiyasına bu dövr üçün 44 milyon avrodan çox büdcə ayrılıb. “EUMA Avropa İttifaqının regionda sülh və sabitliyin dəstəklənməsi söylərinin mühüm tərkib hissəsidir. Missiyanın məqsədi yerdəki vəziyyəti müşahidə etmək və hesabat vermək, münaqişədən təsirlənmiş ərazilərdə insanların təhlükəsizliyinə töhfə vermək, mümkün olduqca Ermənistan və Azərbaycan arasında etimadın yaradılmasına dəstək verməkdir”, - deyə məlumatda bildirilib.

Aİ Şurası, həmçinin missiyanın vəzifələrinin dəyişməz olaraq qaldığını vurğulayıb, EUMA-nın silahsız mülki missiya olduğunu

və belə də qalacağını iddia edib. Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan da missiyanın mandatının uzadılmasını “alqışlayıb”. “Missiya regionda sabitliyin dayaqlarından biri olduğunu sübut edib. Biz hər bir Aİ üzv dövlətinin dəstəyini və iştirakını yüksək qiymətləndiririk”, - deyə Mirzoyan “X” sosial şəbəkəsində yazıb. Xatırladaq ki, Markus Ritterin rəhbərlik etdiyi missiyanın beynəlxalq və yerli personal daxil olmaqla, 200-dən çox əməkdaşı var. Aİ missiyası müşahidəçiləri və mülki ekspertlər Avropa İttifaqına 25 üzv dövləti və NATO üzvü olan Kanadanı təmsil edirlər.

Ən ali hisslərdən biri...

Vətənpərvər gənclik parlaq gələcəyin təminatıdır!

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Gənc nəslin milli mənlük şüurunun inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik hisslərinin tərbiyəsi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Vətənpərvərlik - Vətəni sevmək və Vətən üçün hər cür fədakarlığı etmək hissidir. Tarixin bütün dönəmində Azərbaycan ərazisində dövlətlərin yaranmasından bu günə qədər bu zəngin ənənə yaşayıb. Vətənpərvərliyin tarixi kökündə min illər boyu yaşamış, möhkəmlənmiş dövlətçilik durur. Azərbaycan xalqının yaxın və uzaq keçmişi, elm, mədəniyyət, dövlətçilik, siyasət sahəsində əldə etdiyi nailiyyətləri, qəhrəmanlıq tarixi, dövlətin müasir inkişaf göstəriciləri gənclərdə vətənpərvərliyi formalaşdıran əsas amillərdir. Hər bir dövlətin varlığı və gələcəyi, həm də gənclərin tərbiyəsindən aslıdır. Gənclərin ideoloji baxımdan hazırlığı, düşünülmüş ardıcıl gənclər siyasətinin nəticəsidir.

Cəmiyyəti inkişaf etdirən, irəli aparan vətəndaşlar məktəblərimizdə tərbiyə alır və formalaşır. Danılmaz faktdır ki, məktəblərimizdə təbliğ edilən vətənpərvərlik ideyaları gənclərdə fədakarlıq, qəhrəmanlıq və məğlubedilməzlik kimi ən uly hissləri aşılayır. Məktəbdə müəllimin vəzifəsi təkcə bilik verməklə məhdudlaşmır, bu, eləcə də vətənə layiqli şəxsiyyət yetişdirməkdir.

Vətənpərvərlik də digər hisslər kimi tərbiyəyə möhtacdır

Mövzu barədə fikirlərini “Yeni Azərbaycan”la bölüşən təhsil üzrə ekspert Nadir İsrəfilov bildirib ki, ölkəmizdə vətənpərvərlik tərbiyəsindən asılanması üçün kifayət qədər imkanlar var. Çünki Azərbaycan dünyaya tanınan dövlət xadimlərinin, ziyalılarının nümunələri də gənc nəsli üçün bir tərbiyə məktəbidir.

Ekspertin sözlərinə görə, biz şanlı tariximizlə, əfsanəvi qəhrəmanlarımızla həmişə fəxr etmişik: “Şah İsmayıl Xətai, Babək, Mehdi Hüseynzadə, Həzi Aslanov və yüzlərlə belə igid sərkərdələrimizin şəxsi nümunəsi əsas verir deyək ki, Azərbaycan xalqı qəhrəman xalqdır və bu xalq minlərlə qəhrəman, vətənpərvər yetişdirib. İnsanın ən ali hissi olan vətənpərvərlik anadangəlmə olsa da, digər hisslər kimi tərbiyəyə möhtacdır və tərbiyə yolu ilə daha da möhkəmlənir. Yeniyetmə və gənclərimizin bu ruhda tərbiyəsi həmişə təlim-tərbiyə işinin, istər ailədə, istərsə də təhsil ocaqlarında ən mühüm istiqamətlərdən biri olmuş və olmalıdır”.

Vətənpərvərlik tərbiyəsi təkcə təhsil müəssisələrində aparılır

N.İsrəfilov bildirib ki, gənc nəslin vətənpərvər ruhda tərbiyəsi təhsildə prioritet tələbdir və bu şəkildə də müəyyənləşdirilməlidir: “Azərbaycanın 5 min ilə yaxın dövlətçilik tarixində Qarabağ müharibəsi çox əhəmiyyətli və xüsusi yer tutur. 44 günlük Vətən müharibəsi

Azərbaycanın dövlətçilik tarixində xüsusi bir hadisədir. 44 gün ərzində Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında Azərbaycan ordusu itirdiyimiz torpaqları özümüzə qaytardı. Burada Azərbaycan igidləri yalnız silah və texnika gücü ilə deyil, eyni zamanda, şəxsi şücaətləri ilə yadda qaldı. Qəlbi vətən eşqi ilə yanan mərd oğullarımız şanlı tariximizə öz qanları ilə yeni qələbə yazdılar. Gənclərimizdə vətənpərvərlik hissinin aşılanması dövlətin, dilin, adət-ənənələrin, ümumilikdə, bütöv bir xalqın gələcəyini təmin edən amillərdəndir. Şübhəsiz ki, hər bir cəmiyyətin gələcəyi onun yetişməkdə olan gənc nəslidir. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, vətənpərvərlik tərbiyəsi təkcə tərbiyə və təhsil müəssisələrində aparılır”.

Ailənin də rolu böyükdür...

Ekspert qeyd edib ki, vətənpərvərlik tərbiyəsində hər bir gəncin doğulub, boya-başa çatdığı ailənin də böyük rolu vardır: “Gənclərin bir vətəndaş kimi yetişməsində ailənin, cəmiyyətin, ümumilikdə, mühitin rolu böyükdür. Vətənpərvərlik tərbiyəsindən mənbəyi ailedir. Gənclər bir insan, vətəndaş kimi ilk tərbiyəni ailədən alır. Burada onlar əxlaqi-mənəvi keyfiyyətləri, fiziki möhkəmliyi, əmək vərdişlərini, davranış qaydalarını, bədii-estetik duyumu və s. kimi keyfiyyətləri qazanır. Təcrübə göstərir ki, ailədə vətənpərvərlik tərbiyəsi yalnız özbəşinə, kör-korana deyil, planlı, sistemli, məqsədli şəkildə təşkil olunmalıdır. Uşaqlara vətən sevgisi aşılamaq üçün ilk növbədə valideynlər o ruhda olmalıdırlar. Son dövrlərdə gənclərimizin vətənpərvərlik tərbiyəsinə diqqət daha da artırılıb. Təhsil müəssisələrinin qarşısında gənc nəslin hərbi-vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə alınması üçün müəyyən vəzifələr qoyulub. Bu məqsədə çatmaq üçün məktəb və ailə uşaqlarda vətənə, xalqa məhəbbət hissi tərbiyə etməkə yanaşı, onlarda vətən qarşısında şərafət və borc hissinin də qüvvələndirilməlidir”.

Yeganə BAYRAMOVA

Missiya Fransa casuslarından ibarətdir

Ümumiyyətlə, Aİ-nin bu addımlarının əsas səbəbkarı rəsmi irəvandır. Əgər erməni tərəfi razılıq verməseydi, missiyanın müddəti uzadıla bilməzdi. Belə hallar isə bölgədə sülhün əldə edilməsinə mane olmaqdan başqa bir şey deyil. Bu baxımdan, Aİ missiyasının Ermənistanda qalma müddətinin uzadılması Fransanın və Avropadakı digər erməniyə düşmən qüvvələrin növbəti siyasi oyunudur. Bir müddət öncə daha bir qrup “müşahidəçinin” Zəngilanla sərhəddə yerləşən Ermənistanın Nerkin Hand kəndi yaxınlığına gələrkən, görünən mənzərə də bunu təsdiqləyir. Belə ki, indiyədək “müşahidəçilər” Avropa İttifaqına məxsus avtomobillərdə hərəkət etdiyi halda, həmin gün sərhəddə gələn 3 avtomobiləndən birinin üzərində Fransa bayrağı dalğalanıb. Sərhəd kəndə gələn avtomobillərdə 6 nəfər mülki geyimli şəxs olub. Bu şəxslərin Fransanın kəşfiyyat orqanlarının əməkdaşları olduğu da istisna deyil. Bu isə onu deməyə əsas verir ki, Fransa artıq Aİ

adı altında maskalanmadan kəşfiyyat orqanlarının əməkdaşlarını açıq şəkildə öz bayrağı altında Azərbaycanla sərhəddə yerləşdirməyə başlayıb. Beləliklə, Ermənistanı sülhdən yayındırıb ən əsas xarici qüvvə sayılan Fransanın növbəti dəfə müharibə axtarışında olması, yeni eskalasiyalar arzulaması bir daha sübut olunur.

Rusiya Aİ missiyasının əleyhinədir

Xatırladaq ki, Avropa İttifaqının Ermənistan-Azərbaycan sərhədində mülki monitoring missiyası 2022-ci il oktyabrın 17-dən fəaliyyət göstərir. Bununla bağlı liderlərin Praqa görüşündə razılıq əldə olunmuşdu. Azərbaycanın da razılığına əsasən 40 nəfərdən ibarət missiya iki ay ərzində Ermənistanla fəaliyyət göstərməli idi. Lakin sonradan Azərbaycanın razılığı olmadan Ermənistanla Aİ bu missiyanın fəaliyyətinin uzadılmasına və genişləndirilməsinə qərar verdilər. Azərbaycan missiyanın uzadılmasını və üzvlərin sayının artırılmasının regionda sülhə xidmət etmədiyi qənaətinə gəlir.

Digər tərəfdən, Rusiya da Aİ missiyasının Ermənistanla yerləşdirilməsinin əleyhinədir. Rəsmi Moskva Aİ missiyasının regionda kəşfiyyat məqsədilə yerləşdiyini dəfələrlə bəyan edib.

Bütövlükdə, sözügedən missiyanın regional sabitlik, habelə Azərbaycanla Ermənistan arasında etimad quruculuğuna töhfə vermək kimi bəyan edilmiş məqsədlərinə zidd olaraq, Azərbaycan əleyhinə təbliğat vasitəsinə çevrilib. Missiyanın mahiyyətə etibarilə müxtəlif Avropa rəsmilərinin, habelə qeyri-rəsmi nümayəndə heyətlərinin sərhəd

bölgələrinə səfərlərinin təşkilinə töhfə verən “binokl diplomatıyası”nın agentinə çevrildiyi Aİ tərəfinin diqqətinə çatdırılıb.

Bəs Aİ-nin missiyası sərhəddə konkret hansı işlərlə məşğul olub? O, sülhə töhfə verə bilibmi, yaxud da Ermənistanın hərbi təxribatlarının qarşısını alıbmi? Əlbəttə, yox. Missiya üzvləri ötən dövrdə yalnız binoklla sərhəddən

Azərbaycana baxmaqla kifayətlənib, hərdən də bir sıra ölkələrdən gələn rəsmilər, eləcə də diplomatlarla birlikdə uzaqda Azərbaycan ərazilərini seyr etməklə məşğul olublar. Ötən dövrdə erməni tərəfi bir sıra hərbi təxribatlar törədib ki, Aİ missiyası o zaman ortalıqda görünməyib. Yeni onlar erməni təxribatının qarşısını almaq üçün heç bir addım atmayıblar.

Tərəflər birbaşa təmaslara üstünlük verirsə...

Baş verənlər onu deməyə əsas verir ki, həqiqətən də, regionda belə bir missiyaya ehtiyac yoxdur. Çünki artıq Azərbaycan və Ermənistan birbaşa danışıqlara üstünlük verir. Eləcə də tərəflər arasında sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası üzrə hökumət komissiyalarının birgə işi haqqında sənədin imzalanması Aİ missiyasının Ermənistanla mövcudluğunu davam etdirməsinə lüzum olmadığını göstərir. Üstəlik, bugünlərdə Ermənistan hökuməti Azərbaycanla sərhədin delimitasiyası üzrə komissiyalar haqqında Əsasnaməni də təsdiqləyib.

Əldə edilən razılığa uyğun olaraq ötən il may ayında Qazaxın işğal altında olan 4 kəndi Azərbaycana qaytarılıb. Belə ki, ikitərəfli dialoqun nəticəsi olaraq Qazax rayonunun Bağınas Ayrım, Aşağı Əskipara, Xeyrəmlı və Qızılcacılı kəndləri ölkəmizə təhvil verilib. Mayın 24-də qeyd olunan kəndlərin əraziləri Azərbaycan Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən nəzarətə götürülüb. Bütövlükdə, hazırda hər iki tərəf hansısa kənar vasitəçi olmadan sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası işlərini davam etdirirlər. Bu işlərin nəticəsində 12,7 kilometr

uzunluğunda sərhəd xətti müəyyən edilib.

Bütün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında məsələlərin həllində üçüncü qüvvələrə ehtiyac yoxdur. Bu baxımdan, Aİ-nin monitoring missiyasına da hər hansı zərurət duyulmur. Lakin Aİ müşahidə missiyasının müddətinin daha iki il uzadılması Ermənistanın Qərbin əlində alət olduğunu bir daha nümayiş etdirdi.

Trampın yeni sazişlər irəli sürməsi İsrailin ərəb ölkələri ilə münasibətində yeni mərhələ yarada bilər

Qəzəddə atəşkəsin təmin olunmasına baxmayaraq, bölgədə vəziyyət həssas olaraq qalır. Atəşkəs sazişi qüvvəyə mindikdən sonra həm İsrail, həm də Fələstin tərəfində sadə insanlar hərbi əməliyyatların dayandırılması, girovların azad edilməsi və öz evlərinə qayıtmaq sevincini yaşayırlar. Amma hər an vəziyyətin yenidən gərginləşəcəyi ilə bağlı narahatlıqlar da səngimir. Belə demək mümkünsə, müharibə qorxusu hələ də davam edir.

Qeyd edək ki, Qətər, Misir və ABŞ-in vasitəçiliyi ilə uzun müddət ərzində keçirilən danışıqlar nəticəsində yanvarın 16-da İsrail və HƏMAS arasında atəşkəs sazişi imzalandı - artıq mərhələli şəkildə icra olunan bu sazişə əsasən, İsrail ordusu Qəzə zolağından geri çəkilməli, girovlar qarşılıqlı olaraq azad edilməli, ərazidəki yeri əhali öz evlərinə qayıtmalı və onlara humanitar yardım olunmalı, o cümlədən ərazidə infrastruktur, enerji və su şəbəkələri yenidən qurulmalıdır. Bir sıra ekspertlər hər iki tərəf arasında əldə olunan atəşkəs sazişini mühüm nailiyyət hesab etsələr də, onlar bunun bölgədə vəziyyətin tam sabitləşməsinə töhfə verməyəcəyi qənaətinə gəlirlər - danışıqların davam etməsinin, xüsusilə Amerika Birləşmiş Ştatları daxil olmaqla region ölkələri - Misir, Qətər və Türkiyənin prosesdə iştirakının zəruriliyini vurğulayırlar. Onlar hesab edirlər ki, bölgədə sülh, sabitlik və təhlükəsizliyin təmin olunması üçün ABŞ ilə ölkələr arasında əlaqələr və

təmaslar daha da intensivləşməli, sözsüz ki, qarşılıqlı təmaslar fonunda İsrail və Fələstinin mövqeyi nəzərə alınmalı və yeni saziş imzalanmalıdır.

Proseslərin inkişafı isə yaxın gələcəkdə Tramp administrasiyasının Şərq strategiyasından çox asılı olacaqdır. İstisna deyil ki, birinci hakimiyyəti dövründə olduğu kimi ikinci hakimiyyəti dövründə də Donald Trampın Yaxın Şərq siyasətində İsrail-Ərəb ölkələri münasibətləri xüsusi əhəmiyyət kəsb edəcək.

Abraham sazişləri yenidən ortaya çıxa bilər

Məsələ ilə bağlı politoloq Qədir Aslan “Yeni Azərbaycan” qəzetinə

şərhində qeyd edib ki, Abraham sazişləri yenidən ortaya çıxa bilər.

2020-2021-ci illərdə Donald Trampın vasitəçiliyi ilə İsrail ilə dörd ərəb ölkəsi - Bəhreyn, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Mərakeş və Sudan arasında mühüm sazişlər imzalanmışdı. “Abraham” adı ilə tanınan bu sazişlərin əsas mahiyyəti İsrail ilə sözügedən ərəb ölkələri arasında münasibətlərdə yeni mərhələ yarat-

maq və ikitərəfli diplomatik-siyasi və iqtisadi-ticarəti münasibətlər qurmaq idi. Əgər Tramp hakimiyyətdə qalsaydı, bu prosesa Səudiyyə Ərəbistanı da daxil ediləcəkdə: “Güman ki, Tramp bu siyasəti davam etdirəcək, xüsusilə İsrail-Fələstin-Livan bölgəsində sülhü və sabitliyi təmin etmək üçün İsrail ilə ərəb ölkələri arasında münasibətlərin normallaşması istiqamətində çox ciddi addımlar atmağa çalışacaq. Trampın yeni sazişlər irəli sürməsinə şəhidi ola bilərik. Eyni zamanda, qeyd edim ki, neft-qaz ehtiyatları ilə zəngin olan Kərfəz ölkələri İsrail ilə ikitərəfli münasibətlərin qurulmasında maraqlıdır və bunun üçün Trampın dəstəyinə ümid edirlər”.

Yaxın Şərqin yeni təhlükəsizlik arxitekturası

Q.Aslan hesab edir ki, İsrail ilə ərəb ölkələri arasında münasibətlərin normallaşması

regionda daimi sabitliyin və təhlükəsizliyin bərqərar olunmasına, habelə qarşılıqlı maraqlara dayanan yeni iqtisadi sistemin formalaşmasına münasib şərait yaradaçaq: “ABŞ, Böyük Britaniya, İsrail və Türkiyə, həmçinin Azərbaycan da Yaxın Şərqin yeni təhlükəsizlik arxitekturasının müəyyən olunmasında iştirak edə bilər. Bunun üçün resurslar və zəminlər var. Xüsusilə, bir məqamı da diqqətə çatdırım ki,

Türkiyə və İsrail regionda istənilən təhlükəyə qarşı birgə mübarizənin aparılmasında və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsində birgə addımlar atmalıdırlar. Azərbaycan da qardar Türkiyəyə və dost İsrailə dəstək verməyə hazırdır”.

Yunis ABDULLAYEV

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544 F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 050357898
“Azərmtəbuaatıyımı” ASC - 0124411991, “Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744
0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Musiqi dünyasının əbədiyaşarlıq nümunəsi!

Qara Qarayevin doğum günüdür

Qara Qarayevin musiqisi milyonlarla ürəkləri hərarəti, emosionallığı ilə fəth edib, müasirliyi, fəlsəfiliyi ilə düşündürüb. Bu dahi şəxsənd söz açanda sanki fonda hər zaman “Yeddi gözəl” baletinin sədaları səslənir. Hər bir böyük sənətkar kimi Qarayevin yaradıcılığında da millilik özünəməxsus bir formada təzahür edir.

Q. Qarayevin məşhur bir ifadəsi var idi: “Müasir musiqidə çox yollar var. Mən sizə bu zəngin və bənərsiz dünyanı açıram ki, öz yolunuzu seçəsiniz”. O, sənətdə yeniliyi, qeyri-adiliyi sevirdi, həm də klassikaya bağlı idi. Mükəmməl musiqi təhsili almışdı. Üzeyir bəy Hacıbəyov və Dmitri Şostakoviç kimi nəhəng bəstəkarlar onun sənət müəllimi olmuşdular. Dünya musiqi irsini mükəmməl şəkildə mənimsəmişdi. Hələ yaradıcılığa başladığı ilk günlərdən aydın dərk etmişdi ki, təqəddirlik, keçilmiş yolla getmək əlçatmaz zirvələri fəth etmək üçün ən böyük maneədir.

Bəzi sənətkarlar yaradıcılıqlarında uğur qazanmağın yolunu seçdikləri mövzunun aktuallığında - müasirliyində görürlər. Qarayev kimi böyük sənətkarlar üçün ən böyük meyar istedad və əlbəttə ki, zəhmətdir. Belə sənətkarlar üçün hər hansı mövzu həmin sənətkarın istedadı və fəvqəladə zəhməti hesabına sənətin zirvəsinə yüksələ bilər. 12-ci ərşdə yaşamış Nizami Gəncəvinin ölməz “Yeddi gözəl” əsərinə balet bəstələyən Q. Qarayevin bu baletində keçmiş və indi, bu günümüzə gələcək, orta əsrlərdə yaşayan insanların arzusu, istəyi, həyəcanı, narahatlığı, düşüncəsi ilə - müasirimiz olan insanların arzu, istək, həyəcan, narahat düşüncələri vətəndədir. Necə deyirlər, orta əsr insanların hissləri, müasirimiz olan insanların hiss-həyəcanları ilə harmoniya təşkil edir.

107 il əvvəl bu gün...

Bu gün dahi sənətkarın anadan olmasından 107 il ötür. O, 1918-ci il fevralın 5-də Bakı şəhərində məşhur həkim-pediatr Əbülqəz Qarayevin ailəsində doğulub. Tərəvətini heç zaman itirməyən Qarayev musiqisi, həm bu günümüzün, həm də gələcəyin musiqisidir. Min illərdə ki, rəssamlıqda, musiqidə, heykəltəraşlıqda, ədəbiyyatda daimi olan mövzular var: məhəbbət, müharibə, ölüm, mübarizə... Bunlar bəşəri mövzulardır. Bu mövzulara hər bir sənətkar öz nöqtəyi-nəzərindən, düşüncə sferasından, hiss və həyəcanından təsirlənərək yanaşır. Dünya deyisir, əsrlər bir-birini əvəz edir, amma yuxarıda qeyd etdiyimiz bəşəri mövzular öz aktuallığını itirmir, əksinə illər ötsə də yaşayır...

Milli dəyərlərimizə sadiq şəxsiyyət...

Şəxsiyyəti də musiqisi kimi bənərsiz olan Qarayev təbiətin çılğın adamı idi. İnsani keyfiyyətləri əsas tutar, əsərlərində qəhrəmanların bu əməl uğrunda mübarizəsini verirdi. Ona görə də onun əsərlərində çılğın, narahat notlar daha çoxluq təşkil edir. Onun əsərlərini dinləyərkən sanki hisslər tufanına düşürsən.

Q. Qarayev milli dəyərlərə sadiq insan idi. Muğamlarımızı, xalq mahnılarını, aşiq sənətini, klassik ədəbiyyatımızı gözəl bilirdi. Və xalq sənətimizin bu əvərsiz incilərindən əsərlərində yetərinə istifadə edirdi. Öl-məz “Yeddi gözəl” baleti, “Leyli və Məcnun” süitəsi dediklərimizin şübhəsiz təsdiqidir.

Bizim və bütün dünyanın Qara Qarayevi...

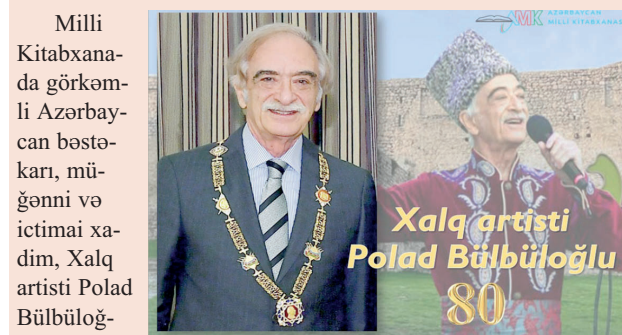
O, həm də bəşəri bir sənətkar idi. Bütün bəşəriyyətə mənsub olan Q. Qarayev dahi Servantesin homi-şəyşar “Don Kixot” əsərinə çəkilmiş filmin (rejissoru: Sovet kinosunun əfsanəsi Kozinsev) musiqisini bəstələmişdi, Cənubi Afrika yazıçısı Piter Abraham-sın “İldırımli yollarla” romanı əsasında, irqi ayrışkeçiliyə üsyan əlaməti olan “İldırımli yollarla” baletini yaratmışdı. Məşhur “Qoyyə” filminin musiqisi də Qarayevin idi, “Antiono və Kleopatra” teatr tamaşasının musiqi müəllifi də odur. Dünya musiqi tarixində hədisəyə çevrilən “Üçüncü simfoniya”da Qarayevin istedad və zəhmətinin məhsuludur. Bizim və bütün dünyanın olan Qara Qarayevin...

Qara Qarayev kimi sənətkarlar gələcəyin sənətkarlarıdır. Onun baletləri, simfoniyaları, süitləri, bu günümüzün hadisələri ilə həmahəng səslənir, amma müəyyən zaman keçir, günümüzün hadisələrini ehtiva edən Qarayev musiqisinin yeni məziyyətləri meydana çıxır. Həmin musiqilərdə illər sonra da cəmiyyətdə baş verəcək olayların - insan ehtiraslarının, isteklərinin, çarpışmalarının mövcüdəli, narahat notları öz səsləniş dövrünü gözəylir.

Qara Qarayev haqqında çox yazılıb. Amma kimliyindən asılı olmayaraq, heç kəs onun haqqında öz sözünü sonadək deyə bilməyəcək. Necə ki, Şekspir haqqında, Füzuli haqqında, Bethoven haqqında, Rafael, Pikasso, Kafka, Çaplin haqqında hər gələcək yeni zaman özü ilə yeni fikirlər, yeni düşüncələr doğurur. Q. Qarayev haqqında da hər gələcək zaman öz yeni sözünü deyəcək. Bir sözə, Qarayev həmişə bizimlədir və o, bizi həmişə gələcəkdə gözəylir. Bütün dahi sənətkarlar kimi...

Yeganə BAYRAMOVA

“Xalq artisti Polad Bülbüloğlu” adlı sərgi istifadəçilərə təqdim olunub

Milli Kitabxanada görkəmli Azərbaycan bəstəkarı, müğənni və ictimai xadim, Xalq artisti Polad Bülbüloğlunun anadan olmasının 80 illiyi münasibətilə “Xalq artisti Polad Bülbüloğlu” adlı virtual və onəməvi kitab sərgisi istifadəçilərə təqdim olunub. Kitabxanadan AZƏRTAC-a bildirilib ki, onəməvi sərgidə rəsmi sənədlər, bəstəkarın musiqi notları, qramplastikalar, həyat və yaradıcılığı, mədəniyyətin inkişafında böyük xidmətləri və səmərəli ictimai-siyasi fəaliyyəti haqqında Azərbaycan və xarici dillərdə ədəbiyyatlar, dövrü mətbuatda çap olunan məqalələr nümayiş olunur.

Virtual sərgidə isə rəsmi sənədlər, fotolar, beynəlxalq mükafatlar və fəxri adlar, Rusiya Rəssamlıq Akademiyasının Muzey-Sərgi Kompleksində bürünc heykəlinin tənənəli təqdimat mərasimi, Şuşada keçirilən “Xəribül” festivalı və “Vaqif poeziya günləri”, Bülbülün ev-muzeyinin bərpası və sair haqqında dövrü mətbuatda çap olunan məqalələr, Milli Kitabxananın fondunda mühafizə olunan bəstəkarın bəstələdiyi musiqi notları, həyat və yaradıcılığına, ictimai-siyasi fəaliyyətinə həsr olunmuş Azərbaycan və xarici dillərində ədəbiyyatlar nümayiş etdirilib.

“Qışın oğlan çağı” ...

Kiçik Çillə haqqında bilmədiklərimiz

Fevralın 3-dən etibarən Azərbaycanda qışın daha soyuq hesab edilən dövrü - Kiçik Çillə başladı. Xalq təqviminə görə, qış fəslə 3 hissəyə bölünür: Böyük Çillə 40 gün, Kiçik Çillə 20 gün çəkir. Onlardan sonra Novruz bayramınadək qalan 30 gün Boz ay adlanır. Böyük Çillə xoşqıtlıqlıdır, insana o qədər də ziyan vurmur. Kiçik Çillə isə daha sərt təbiətli və amansızdır.

Çillə əslində “cehl” sözündən olub qırq rəqəmini bildirir. El-oba arasında qışın ən soyuq dövrünə, uğursuz hadisələrə “çillə” deyilir və ağırılıq, çətinlik mənasında başa düşülür. Bir çox hallarda qışın əvəzedicisi kimi çillə sözü dərddə-bəla, ağırı-acı, çətinlik, müşkülət anlamındadır. Xalq arasında

“çillə çəkmək”, “çillə tökmək”, “çillə kəsmək” deyirləri də var ki, həmin ifadələr əslində əzab-əziyyət çəkmək, dərddə bəlanı tökmək, ağırı-acımı, xəstəliyi, müşkülü kəsmək mənalarını daşıyır.

El arasında geniş yer alan “Qara qış”, Böyük Çillə, Kiçik Çillə kimi adlar təbiətin sərt iqliminin tarixi-semantik məzmunu daşıyıcısı kimi ortaya çıxıb. Qədim təsəvvürlərdə qışın bir çox obrazlarına müxtəlif münasibətlər də ifadə edilir. Eyni zamanda estetik düşüncədə çillə şəxsələndirilir, onun boyu, buxunu, gücü, hikkəsi, ümumilikdə daxili aləmi, xilqəti barədə söz açılır.

Təbiətin sərt sınağı...

Qeyd etdiyimiz kimi, Kiçik Çillə, Böyük Çillədən fərqli olaraq daha sərt iqlim şəraiti ilə seçilir. El arasında qışın “oğlan çağı” sayılan kiçik çillənin ilk günlərində havaların mütləq kəskin soyuması müşahidə olunur. Belə ki, bu dövr amansız şaxtaları və sərt soyuqları ilə tanınır. Lakin insanların inamı belədir: “Üzü yaza gedən qışdan qorxmağa dəyməz”.

Bu dövrdə qeyd edilən ən əhəmiyyətli bayramlardan biri Xıdır Nəbi bayramıdır. İnanca görə, bu mərasim hər evdə, hər ailədə qeyd olunmalı, məclis qurulmalı, süfrələr açılmalıdır. Xıdır, yaxud Xızır mifoloji düşüncədə ədəbiyyat bəxş edən dirilik suyunu tapıb, içdiyinə görə peyğəmbərlik səviyyəsinə yüksələn “Nəbi” kimi qəbul edilib və xalqın fəhəli yaddaşında müsbət, xəyirxah, insana uğur gətirən bir obraz kimi əks olunur.

“Xıdır Nəbi” mərasimi üç gün davam edir. Mərasimin birinci günü Xan Xıdır, ikinci günü Rəiyyət Xıdır, üçüncü günü isə Çillə Xıdır kimi qeyd olunur. Bu mərasim

erəkən əkinçilik təsəvvürləri ilə bağlı yaranan Novruzqabağı mərasimlərə daxildir və əsas amalı, məqsədi insanların qışdan salamat çıxmasını, üzleşdikləri çətinliklərə sinə gəlməsini, yazın gəlişini gözleməsini əks etdirməkdir.

Çillə ənənələrinin qorunması

Zamanla bəzi çillə adətləri unudulsa da, bu ənənələr Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində, xüsusən də Güney Azərbaycanda qorunub saxlanılır. Bu adətlərin yenidən dirçəldilməsi milli kimliyimizin bir parçasıdır və Azərbaycan xalqının zəngin irsini

gələcək nəsillərə ötürməkdə mühüm rol oynayır. Çillə bayramları, ailəvi birlik, dostluq və təbiətlə harmoniya içində yaşamağın ən gözəl nümunəsidir.

Yeganə BAYRAMOVA

İdman

AFFA-nın inkişaf strategiyası qəbul edilib

AFFA-nın İcraiyyə Komitəsinin iclasında qəbul edilmiş qərara əsasən, inkişaf strategiyası 2025-2028-ci illəri əhatə edir. 70 səhifədən ibarət olan bu strategiyada 6 strateji istiqamət müəyyən edilib. Bunlar aşağıda qeyd edilənlərdir:

- Futbola olan marağın artırılması və populyarlaşdırılması;
- Futbol mütəxəssislərinin inkişaf etdirilməsi;

- Regional və gənclər futbolunun inkişafı;
- Maliyyə məsələləri;
- Peşəkar və gənclər futbolunun infrastrukturunu və inklüzivliyin və sosial məsuliyyətin təmin edilməsi;
- Inklüzivliyin təmin edilməsi və sosial məsuliyyət, İdarəetmə sistemi, liderlik və Strategiyanın icrası.

60 milyonluq transfer

İngiltərənin “Mançester Siti” klubu Portuqaliya “Portu”sundan Niko Qonsalesi 60 milyon avro təminat qarşılığında heyətinə qatıb. İspaniyalı yarımmüdafiəçi ilə 4 illik müqavilə imzalanıb. Məlumat üçün bildirək ki, “Portu”ya “Barselona”-na keçən 23 yaşlı

futbolçu sabiq komandasına 24 milyon avro qazandırıb.

Transfer pəncərəsinin son günündə ən aktiv klublardan biri İtaliya “Milan”ı olub. Milan şəhərinin eyniadlı təmsilçisi “Fiorentina”dan Rikardo Sottili, “Montsa”dan Varren Bondonu və “Feyenoord”dan Santyaqo Ximenesi transfer edib. İddiaya görə, klub “Çelsi”nin portuqaliyalı yarımmüdafiəçisi Jau Feliksi də icarəyə götürüb. İngiltərə “Tottenhem”i Almaniyanın “Bavariya” klubunun forvardı Matis Tello güclənib.

Misli Premyer Liqasında komanda sayı artırılacaq

AFFA-nın qəbul etdiyi qərara əsasən, Misli Premyer Liqasında klub sayı 2025/2026-cı illər mövsümündən artırılaraq 10-dan 12-yə çatdırılacaq. Bununla bağlı Çempionatın əsasnaməsi və formatında da müvafiq dəyişikliklər ediləcək. AFFA İcraiyyə Komitəsinin növbəti toplantısında bu məsələlər müzakirə olunacaq.

Premyer Liqanı A seriyasına dəyişdi

İtaliya A Seriya təmsilçilərindən “Yuventus” heyətini yeni futbolçu ilə gücləndirib. Apasport.az xəbər verir ki, Turin təmsilçisi “Nyukas”dan Loyd Kellini heyətinə qatıb. Bu barədə klubun mətbuat xidməti məlumat yayıb. 26 yaşlı müdafiəçi satınalma variantı ilə icarəyə götürülüb. Qeyd edək ki, Kelli cari mövsümdə 14 oyunda forma geyinib.

“İlin ən yaxşı parataekvondoçusu”

din Xəlilov “İlin ən yaxşı parataekvondoçusu” seçilib.

Azərbaycan Taekwondo Federasiyasından verilən məlumata görə, idmançıımız mundotaekwondo.com saytından keçirilən sosial media sorğusuna əsasən səs çoxluğu ilə qalib olub.

Qeyd edək ki, 2011-ci ildə təsis edilən bu sayt taekwondo idman növünün əhatə edən xəbərlər, məqalələr və təhlili yazılar təqdim edir.

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayında nəşr olunur. Məsul nəvbətçi:

Yeganə Bayramova

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzeyir Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisenzia: N-B-317
Tiraj: 4265
Sifariş: 263
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601